

A Fővárosi Bíróság elnökének tájékoztatója az összbírói értekezlet részére a Fővárosi Bíróság 2009. évi működéséről

A 2009. év a Fővárosi Bíróság számára több olyan változás alapját teremtette meg, melyek középtávon – kellő következetességgel kibontakoztatva – előnyösen befolyásolhatják munkaterhünk alakulását és ebből következően az állampolgári jogérvényesítés feltételrendszerét. Közel húsz év igazgatási tapasztalatainak birtokában a 2009. évet egy valóban reményt keltő évnek tartom. A jogalkotás két komoly hatásköri változtatással jelezte, hogy megértette és elfogadta több éve képviselt álláspontunkat, miszerint a Fővárosi Bíróság munkaterhének kezelésében kiemelt jelentősége van az eljárási hatáskörök és illetékességek konzekvens, stratégiai szemléleten alapuló kezelésének. Az országos bírói létszám arányosítása felé tett jelentős lépés volt a 144/2008. (VI.9.) számú OIT határozattal a Fővárosi Bíróságon központi forrásból végrehajtott létszámbővítés, melynek eredményeként 2009. II. félévében összesen 75 fővel magasabb (ebből 30 bíró) létszámmal dolgozhattunk törvényi feladataink végrehajtásán. Mindezek remélem kellő alappal jelzik számomra azt, hogy az országos igazságszolgáltatási érdeken belül megfelelő hangsúlyt kap a Fővárosi Bíróság ítélkezési feltételrendszerének megteremtése.

1. A Fővárosi Bíróságot közvetlenül érintő hatásköri és illetékességi változások 2009-ben

Ebben az évben a büntető és a gazdasági ítélkezés területén nem volt jelentős hatásköri, illetékességi változás, a jogalkotás aktivitása a polgári ügyszak területén nyilvánult meg, s a korábbi gyakorlatnak megfelelően folytatódott a közigazgatási ítélkezés jogi feltételrendszerének folyamatos alakítása.

A polgári ügyszak hatásköri és illetékességi szabályainak legjelentősebb változásai a nemperes eljárásokhoz, közelebbről a fizetési meghagyásos eljárásokhoz kapcsolódtak.

- A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény 62. §-a 2009. június 30-i hatállyal módosította a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) alávetéses illetékességre vonatkozó szabályait. A módosító törvény új (6) bekezdéssel egészítette ki a Pp. 41. §-át, amely kimondja, hogy vagyoni jogi ügyek tekintetében a felek a felmerült jogvitájukra vagy a meghatározott jogviszonyból eredő jövőbeli jogvitájuk esetére nem köthetik ki a megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyben a Fővárosi Bíróság és a Pest Megyei Bíróság, a helyi bíróság hatáskörébe tartozó ügyben pedig a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékességét. Mint az a törvény indokolásából kiderül, a törvényhozó célja az volt, hogy a jelenleg legnagyobb ügyteherrel dolgozó Pest Megyei Bíróság, a Fővárosi Bíróság és a Pesti Központi Kerületi Bíróság esetében kizárja annak lehetőségét, hogy a felek a vagyoni jogi ügyeik tekintetében felmerülő jogvitájukra kikössék e bíróságok illetékességét. Az indokolás szerint történt mindez annak érdekében, hogy ezzel a jogalkotó hozzájáruljon a bíróságok arányos ügyteher-elosztásához és ezzel az időszerű ítélkezés feltételeinek javításához. Sajnálatos módon azonban ez az egyébként üdvözlendő cél a fenti törvényt módosítás útján rövid időn belül úgy tűnik nem érhető el, mert bár a 61. § (1) bekezdése szerint a törvény – az illetékesség kérdését nem érintő kivételekkel 2009. június 30-án hatályba lépett –, de a rendelkezéseit a 64. §-ban foglalt, az alávetés kérdését nem érintő rendelkezések kivételével csak a hatálybalépése után indult eljárásokban kell alkalmazni. Ezen túlmenően azonban felvetődött, hogy a június 30. napja után indult ügyekben mely illetékességi kikötés kizártságát lehet figyelembe

venni: csak azt, amelyet június 30. napja után kötöttek ki a felek, vagy azt is, amelyet ezt megelőző időpontban kötöttek ki. A jogviták többsége általában csak több évvel a szerződés megkötését követően pattan ki, és rendszerint ez után is hosszabb idő telik el mire a felek megegyezés hiányában bírósághoz fordulnak. Ezért az előbbi értelmezésnek az a következménye, hogy a Fővárosi Bíróságra érkező ügyek száma csak évek múlva kezd csökkenni. Az utóbbi álláspont elfogadása esetén minden, a törvény hatálybalépése után indult ügyben lehetőség lenne a keresetlevél áttételére, az ügyérkezésre gyakorolt kedvező hatás azonnal jelentkezne. A normaszöveg semmilyen rendelkezést nem tartalmaz e kérdésre nézve, de a törvény indoklása alapján inkább az előző értelmezés látszik helyesnek. 2010. január 13. napján született meg ebben a körben az első ítéletáblai határozat, melyből megállapítható, hogy a felsőbírósági gyakorlat álláspontja szerint csak a 2009. június 30. napját követően kötött illetékességi megállapodás kizárására van az új jogszabály alapján lehetőség. Erre tekintettel kijelenthető, hogy a megtett intézkedés belátható időn belül nem fog érzékelhető hatást gyakorolni a bíróságok arányos ügyteherelosztására és az időszerű ítélkezés feltételeinek javításához sem járulhat hozzá a közeljövőben a Fővárosi Bíróságon. További problémaként jelentkezik a módosítással kapcsolatban, hogy az esetek döntő többségében a kikötött illetékességtől függetlenül a Pest Megyei Bíróság, a Fővárosi Bíróság, és a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékessége egyéb illetékességi okból is fennáll.

- A fizetési meghagyásokról szóló 2009. évi L. törvény hosszú távra szóló, alapvető hatásköri változást is tartalmaz, a fizetési meghagyásos eljárások közjegyzői hatáskörbe történő telepítésével. A hatásköri változás 2010. június 30. napján lép hatályba, így ennek következményeiről és a kapcsolódó munkaszervezési megoldásokról a következő évről szóló tájékoztatómban adok számot.
- A polgári ügyszak működését jelentősen érintette a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény, mely 2009. október 1. napján lépett hatályba. A megelőző távoltartás elrendelésére vonatkozó szabályozás szerint a bíróság eljárására a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt kell megfelelően alkalmazni. Az új intézmény bevezetése iránti társadalmi igény kétségtelen és vitathatatlan volt, de a jogalkotás eredményeként egy olyan nemperes eljárás született meg, melynek részletszabályai kidolgozatlanok, esetenként ellentmondásosak. Ez a jogalkalmazási helyzet nehezen kezelhető az eljáró bírák számára, s nem feltétlenül szolgálja helyesen a távoltartás bevezetését indokoltta tevő társadalmi célkitűzéseket sem.

A közigazgatási ügyszak hatásköre és illetékessége – mint azt a tavalyi jelentésben is rögzítettem – éppen 10 éve van "képlékeny" állapotban. A jogalkotó gyakorlatilag folyamatosan igazítja a közigazgatási ítélkezés feltételrendszerét a közigazgatási szervezet strukturális és ideológiai változásaihoz. Ennek következményei rendszeresen a Fővárosi Bíróságot érintő változásokban jelennek meg. Annak ellenére, hogy a Fővárosi Bíróság tehermentesítése központi kérdés, a közigazgatási ügyszak munkaterhét csökkentő hatásköri ill. illetékességi jogszabályi változtatások csak igen szerény eredményt hoztak.

- Meglepő módon a digitális műsorterjesztéssel kapcsolatos jogszabályi változások nyomán a Fővárosi Ítéletábla kapott egy új elsőfokú hatáskört, (a frekvenciapályázatokról szóló hírközlési hatósági határozatok felülvizsgálatát), ami a közigazgatási ügyszakban eddig nem volt. Túl azon, hogy a hatáskör-telepítési konstrukció "érdekes" – alapvetően fellebbviteli bírósághoz telepít elsőfokú hatáskört – ez a Fővárosi Bíróság munkaterhét jelentősen nem befolyásolja. (Az Ítéletáblától származó információ szerint tavaly 4 ilyen ügyük volt.)
- Lényegében a mennyiségi munkát érintően nem változtatott a munkaterhünkön az a Pp. módosítás sem, mely 2009. július 1-jétől beiktatta a 326. § (12) bekezdését, kivéve ezzel

néhány ügytípust a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességéből. Ezen ügyek ugyanis vagy igen kicsi ügyérkezések, vagy ún. "alvó ügyek", amelyet a statisztikában meg sem éreztünk. Ez így van annak ellenére, hogy régi kérésünk most megvalósult, és a kiemelt építésügyek bekerültek c) pontban a felsorolásba. Ennek kétségtelen pozitív hatása, hogy néhány építésüggyel kevesebb van, de be kell látni, hogy ezen döntés mögött a szakmai indokolatlanság volt a fő érv és nem a mennyiségi nagyságrend.

- Korábbi, 6 évet összefoglaló tájékoztatómban a közigazgatási ügyszakot érintő kodifikáció központi problémájaként jeleztem az ún. "rejtőzködő jogalkotást" amikor látszólag tartalmi összefüggést nem mutató, más jogszabályban, egyeztetés nélkül mégis hozzánk telepítenek kizárólagos illetékességet. Ilyen volt a közlekedési törvényen alapuló közigazgatási bírság illetékességi szabályainak olyan változtatása, mely a Fővárosi Bíróság illetékességét vonta maga után. Bízom benne, hogy ezt sikerült időben jelezni a jogalkotónak, és ez a szabály nem fog így hatályba lépni. (A tájékoztató készítése közben már megállapítható, hogy a jogszabály hatályba lépett, s kb. ezer ügyes érkezésnövekedést eredményezett a Közigazgatási Kollégiumban)

2. A Fővárosi Bíróság személyi feltételeinek alakulása 2009-ben

2.1. A bíróság személyi feltételeit bemutató adatok

A Fővárosi Bíróság létszámhelyzetét 2009. évben az alábbi adatok reprezentálják:

Év	Bírák				Titkárok				Fogalmazók				Tisztviselők			
	Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges	
	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.
2008	707	711	705	709	127	169	150	158	106	84	76	72	937	961	937	961
2009	711	711	681	719	159	159	151	162	84	84	69	76	961	967	928	930

Év	Írnokok				Fizikaiak				Rész munkaidősök				Összesen			
	Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges	
	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I.1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.	I. 1.	XII. 31.
2008	418	438	418	438	237	227	220	211	15	15	9	8	2547	2605	2515	2557
2009	418	424	421	441	227	215	222	209	15	15	9	9	2575	2575	2481	2546

Ebből:

Év	Bíróság ügyintézők			
	Engedélyezett		Tényleges	
	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.
2008	48	57	47	53
2009	55	55	54	57

A 144/2008., illetve a 197/2008. számú OIT határozattal ideiglenesen, 2009. január 1. napjától 2011. december 31. napjáig engedélyezett álláshelyeket a fenti táblázatok nem tartalmazzák. Az ideiglenesen rendszeresített álláshelyekről a 2.7. alatt szölok részletesen.

A fenti táblázatokból megállapítható néhány összefüggés:

- a Fővárosi Bíróság 2009. évre a tartósan távollévő bírák álláshelyeinek terhére 14 túlbetöltésre kapott engedélyt, s ezt teljes mértékben kihasználta,
- a bírák, a titkárok, a fogalmazók és az írnokok év végi tényleges létszáma 2009-ben meghaladta a 2008. évet záró mutatót,
- 2009. év végén a normál álláshelyeinkből összesen 29 volt ideiglenesen üresen, ami az összes engedélyezett álláshelyünk 1,12%-a,
- folytatódott a tényleges titkári és fogalmazói, valamint az ügyintézői létszám emelkedése,
- a 2009. évi összes engedélyezett és tényleges létszám közötti különbség elsősorban az üres tisztviselői álláshelyekből ered, de közrehatnak a betöltetlen fizikai álláshelyek is,
- a tisztviselői álláshelyeken keletkezett betöltési hiányt részlegesen ellensúlyozza az írnoki álláshelyeken keletkezett többletbetöltés.

2.2. A bírói karban bekövetkezett változások (fluktuáció)

Az elmúlt évben a bírói állományban bekövetkezett változásokat jogcímenként az alábbi táblázat szemlélteti:

Jogcím	2008.	2009.
áthelyezés	12	8
lemondás	7	4
felső korhatár elérése	5	1
öregségi nyugdíj	8	4
felmentés	0	0
jogellenes	0	0
dolgozó halála	0	1
beosztás más igazságügyi szervhez	0	0
határozott idejű bírói kinevezés lejárt	0	1
Összesen:	32	19

A szolgálati viszony megszűnéséből adódó változás 2009. évben a bírácánál 2,672%, ami kedvezőbb elmozdulást jelentett 2008. évhez képest, amikor a változás 4,51%-ot tett ki.

A **bírói felső korhatár** elérésére figyelemmel 1 fővárosi bírósági bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben, ami 4 fővel kevesebb az előző évi mutatónál.

Nyugállományba vonulás miatt 4 bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben. Utoljára 2005-ben volt ilyen alacsony a nyugdíjba vonuló bírák száma.

A **bírói szolgálati jogviszonyról történő lemondás** miatt 4 bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben, amely a 2007. és 2008. évi mutatóknál is kedvezőbb (7).

A **bíró elhalálozása** miatt 1 kerületi bírósági bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2009-ben.

Az előző tájékoztatómban 2003. évig visszamenően foglaltam össze a fenti adatokat.

Megállapítható, hogy a 2009. évi bírói fluktuáció volt a legkisebb mértékű a Fővárosi Bíróságon 2003. óta.

2.3. Az igazságügyi alkalmazottak álláshelyeinek betöltésével kapcsolatos változások (fluktuáció)

2009. évben 163 igazságügyi alkalmazott szolgálati viszonya szűnt meg. A szolgálati viszony megszűnésével kapcsolatos létszámmozgás az igazságügyi alkalmazottaknál 10,06%-os volt, amely 1,62%-os növekedést jelent a 2008. évhez képest.

A fluktuáció mutatószáma jelzi azt a Fővárosi Bíróságot átvilágító külső cég által is megállapított összefüggést, miszerint a fővárosban lényegesen nehezebb az Iasz. által biztosított jövedelmi lehetőségek mellett stabil, középfokú végzettségű igazságügyi alkalmazotti állomány kialakítása és fenntartása. A fluktuáció arányának csekély mértékű romlása azzal is összefüggésben áll, hogy a 144/2008. OIT határozat végrehajtásának eredményeként bekövetkezett 45 fős létszámbővítés feltöltésére próbaidőre, majd határozott időre alkalmazott kollégáink egy része nem felelt meg a bírósági munka által támasztott követelményeknek.

2.4. A titkári és a fogalmazói álláshelyek betöltésének alakulása

2009-ben a titkárok és fogalmazók megfelelő létszáma a bíróság működőképességének központi kérdésévé vált és nem kizárólagosan a minőségi bírói utánpótlás miatt. A nemperes érkezés, ezen belül is a fizetési meghagyásos eljárások dömpingérkezése miatt biztosítani kellett az ilyen típusú ügyekben önálló eljárásra jogosult titkári és fogalmazói létszám stabilizálását és az engedélyezett álláshelyek betöltését. Ezt a követelményt azzal egyidejűleg kellett teljesíteni, hogy 2009. első negyedévében a 30 új fővárosi bírói álláshelyre távozó 26 kerületi bíránk helyére jelentős számban saját titkáraink pályáztak eredményesen.

2009. évben **33** új fogalmazó és **62** új – 28 fogalmazóból kinevezett, 27 külsős és 7 más megyéből áthelyezett – titkár kezdte meg működését a Fővárosi Bíróság illetékességi területén.

A fogalmazói és titkári álláshelyeken hosszú évek óta nem volt ilyen jelentős létszámmozgás.

A **titkári álláshelyek** egy részét új gyakorlattal nyilvános pályázatok útján töltöttük be, melyek tervezésekor figyelemmel kell lennünk a szakvizsgákat eredményesen lezáró fogalmazóink számára a titkári kinevezés lehetőségének biztosítására is. A pályázatok eredményeként alkalmazott titkárok esetében általános gyakorlatként határozott időre szóló szolgálati viszonyt létesítettünk.

A titkárok esetében a 2009. évet 3 túlbetöltéssel zártuk, s év végén a tartósan távollévők száma 20 volt.

A nemperes ügyek feldolgozása érdekében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 122/2008. (V. 27.) számú és a 274/2008. (XII. 9.) számú határozatai alapján a 2009. július 7-én hozott, 133/2009. (VII. 7.) számú OIT határozattal 2009. december 21. napjáig a 10 titkári álláshelyet azzal biztosította, hogy az ehhez szükséges pénzügyi fedezetet a költségvetésünkben képződött rendszeres személyi juttatás és munkaadókat terhelő járulékok megtakarításából kell fedezni. Az OIT 2009. decemberében további fél évvel hosszabbította meg az álláshelyek betöltésének lehetőségét. Ez 2010-ben várhatóan nehéz feladat elé fogja állítani a létszámgazdálkodásunkat, mert a fizetési meghagyásos eljárások közjegyzői hatáskörbe kerülése miatt június 30-ra sajnálatosan meg kell szüntetnünk az ideiglenesen rendszeresített álláshelyeket.

A 33 új **fogalmazói létszám** felvételének lehetősége némiképpen enyhítette a felvételi versenyvizsga rendszerének bevezetéséhez kapcsolódó két éves kiesés okozta hiányt.

A fogalmazóknál az év végén 8 üres álláshely volt. A tartósan távollévők száma 11 fő.

Folytattuk azt a gyakorlatot, hogy a bírósági fogalmazóknál lehetővé tesszük a szakvizsga második része utáni pályaallemassági vizsgálatra való jelentkezőt, ez 2009. évben 28 bírósági fogalmazót érintett.

Az Iasz. 54. §-a (1) bekezdésének alkalmazásával a fogalmazóknál a bírósági titkárrá történő kinevezést megelőzően, illetve a bírósági titkárnál a bírói tisztségre történő pályázat benyújtásakor megtörténik tevékenységük értékelése. 2009. évben 27 bírósági fogalmazó nyert bírósági titkári kinevezést, ebből 9 alkalmas és 18 kiválóan alkalmas minősítést kapott.

2.5. Az álláshelyek betöltése

A 2009. évben összesen 64 **pályázat** kiírására került sor 85 bírói álláshely (vezetői és bírói) tekintetében. Ebből 53 kerületi bírósági bírói, 15 fővárosi bírósági bírói, míg 17 vezetői álláshely betöltésére irányult.

Általánosságban elmondható, hogy az üres bírói álláshelyek a lehető legrövidebb határidővel pályáztatásra, illetve a lehető legkorábbi időponttól betöltésre kerülnek. Átlagosan kb. 8 üres bírói álláshely mutatható ki havonta, amely 7 álláshellyel volt kevesebb, mint 2008-ban.

A 2009-ben kiírt pályázatok közül 2 vezetői pályázat esetében a vezetői kinevezés, míg 10 bírói állásra kiírt pályázat tekintetében a bírói kinevezés, illetve a beosztás vagy az áthelyezés 2010. évben – január 1-jével, február 1-jével és március 1-jével – valósult meg.

2009-ban összesen 17 **vezetői kinevezésre** került sor a Fővárosi Bíróságon, illetve a kerületi bíróságokon az alábbiak szerint:

- 1 fővárosi bírósági csoportvezetői
- 5 kerületi bírósági csoportvezetői
- 3 kerületi bírósági csoportvezető-helyettesi
- 1 kerületi bírósági elnöki
- 1 kerületi bírósági elnökhelyettesi
- 6 tanácselnöki tisztség.

A 2009. évben összesen 52 bírósági titkár kapott **bírói kinevezést**, ami 22-vel több, mint 2008-ban. Más jogterületről 5 pályázó nyert bírói kinevezést.

Az elmúlt évben 1 fő kerületi bírósági bíró másik kerületi bírósághoz került **áthelyezésre**, valamint 2 fő városi bírósági bíró került áthelyezésre kerületi bírósághoz.

Beosztással 11 fő kerületi bírósági bíró került a Fővárosi Bíróság valamely kollégiumához továbbá 1 fő legfelsőbb bírósági bíró és 1 fő OIT Hivatalába beosztott bíró a Fővárosi Bírósághoz került beosztásra.

2.6. Bírák korösszetétele, bírói gyakorlat időtartama, havonta tartósan távollévők száma

2.6.1. Bírák összetétele kor szerinti megoszlásban 2009. évben

Bírák korösszetétele							
Év	30 évig	31-35 évig	36-40 évig	40-50 évig	51-60 évig	61-70 évig	Létszám összesen
2008	14	145	141	200	155	54	709
2009	21	147	151	211	159	60	749

Az adatok ismeretében fenntartható az a következtetés, hogy a bírói kar korösszetétele a Fővárosi Bíróságon stabilizálódni látszik. A 30 év alatti bírák létszámának 7 fős emelkedése egyértelműen a 144/2008. OIT határozat végrehajtásának következménye, így kivételesnek tekinthető.

2.6.2. Bírák összetétele bírói gyakorlat szerinti megoszlásban 2009. évben

Bírói gyakorlat						
Év	1 évig	1-3 évig	3-10 évig	10-20 évig	20 év felett	Összesen
2008	30	86	196	284	113	709

2009	57	64	232	265	131	749
------	----	----	-----	-----	-----	-----

A 144/2008. OIT határozat következtében eseti eltolódás jelent meg az 1 éven belüli bírói gyakorlattal rendelkezők számának növekedésében. Ugyanakkor növekedett a 3 évet meghaladó gyakorlattal rendelkező bírák száma.

2.6.3. A tartósan távollévő bírák átlagos száma

A tartósan távollévő bírák száma 2009. évben havi átlagban 56 fő, ami jelentősen meghaladta a 2008. évi mutatót (44 fő), viszont szinte egyezik a 2005. 2006. 2007. év adataival.

2.6.4. Egy bíróra eső igazságügyi alkalmazottak arányának alakulása.

Év	Bírói létszám	Ig. alk. létszám	Egy bíróra eső ig. alkalmazottak száma
2008	711	1399	1,968
2009	711	1371	1,928

Az egy bíróra eső igazságügyi alkalmazotti létszám nem jelez pozitív irányú elmozdulást, csak szinten maradáást. Az országos átlagot még mindig nem érjük el, s ez közvetetten azt is jelzi, hogy bíráink adminisztratív munkaterhe 2009-ben sem csökkent.

2.7. A 144/2008. (VI. 9.) OIT határozat végrehajtása

Év	Bírák				Tisztviselők				Összesen			
	Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges		Engedélyezett		Tényleges	
	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.
2009	30	30	28	30	45	45	10	41	75	75	38	71

Ebből:

Év	Bíróság ügyintézők			
	Engedélyezett		Tényleges	
	I.1.	XII.31.	I.1.	XII.31.
2009	15	15	5	14

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelése és országos szinten az eljárások időszerűségének elősegítése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 144/2008. (VI. 9.) számú határozatának végrehajtására meghozott 197/2008. (IX. 25.) számú határozatával a Fővárosi Bíróságon 2009. január 1-jei hatállyal ideiglenesen, 2011. december 31. napjáig 30 megyei bírósági bírói, 30 tisztviselői és 15 bírósági ügyintézői álláshelyet létesített.

2.7.1. Az álláshelyek szétoztása

A bírói álláshelyekből 8 a Büntető, 13 a Polgári, a 7 Gazdasági és 2 a Közigazgatási Kollégiumnál került pályáztatására. A tisztviselői álláshelyekből 6 a Büntető, 11 a Polgári, 11 a Gazdasági, míg 2 a Közigazgatási Kollégiumban, a bírósági ügyintézői álláshelyekből 1 a Büntető, 3-3 a Polgári és Közigazgatási, 8 a Gazdasági Kollégiumban (a Cégbírósággal együtt) került rendszeresítésre.

2.7.2. Az álláshelyek betöltése

Ezen álláshelyek betöltését különösen feszített tempójú pályáztatási eljárással és az igazságügyi alkalmazottak tekintetében számos új, toborzási módszer kihasználásával sikerült megoldani.

2008. november 14-ei határidővel sor került a 30 ideiglenes megyei bírósági bírói álláshely pályáztatására. Ezen pályázatok kapcsán a Fővárosi Bíróság Bírói Tanácsa már 2008. november 25. napján véleményt nyilvánított, s így az Országos Igazságszolgáltatási Tanács már a 2008 decemberi ülésén döntött a kinevezések, beosztások és áthelyezések tárgyában. 2009. január 1-jével a megyei bírósági bírói álláshelyekből 28, míg 2009. február 1-jével mind a 30 betöltésre került.

A megyei bírói álláshelyek tekintetében 26 kerületi bírósági bíró beosztására, egy Pest megyei helyi bírósági bíró és egy Nógrád megyei bírósági tanácselnök áthelyezésére, továbbá egy fővárosi bírósági titkár, illetve egy egyéni ügyvéd bírói kinevezésére került sor a Fővárosi Bírósághoz.

A megüresedett 26 kerületi bírósági bírói álláshely kapcsán azonnali intézkedés történt azok 2009. január 20-ai határidővel történő pályáztatásra, így 2009. április 1-jével, valamint 2009. május 1-jével betöltésre is kerültek. Emellett a Fővárosi Bíróságra beosztott kerületi bírósági bírák – szinte kivétel nélkül – kirendelésre kerültek korábbi szolgálati helyükre.

Az OIT határozat végrehajtása során hangsúlyosan szembesültünk azzal, hogy az igazságügyi alkalmazotti álláshelyek betöltése – különösen nagyobb létszámban – kivételesen nehéz feladat. Az állásajánlatok több módon való közzétételével (Internet – álláshirdetési portál, FB honlap, FB intranet, hirdetési napilap, bírósági levelező rendszer, oktatási intézmények megkeresése) elértük, hogy az összesen 45 tisztviselői és bírósági ügyintézői állás 2009 márciusában 93 %-ban, illetve 2009. április 1-jével teljes mértékben ténylegesen betöltésre került.

2.7.3. Az ideiglenes álláshelyek megszüntetése

A 197/2008. (IX. 25.) számú eredeti határozatában, a 4. pont utolsó mondatában az OIT arról rendelkezett, hogy az érintett bíróságok elnökei 2011-ig évente egy alkalommal, a Tanács novemberi ülésére készítsenek tájékoztatót az ideiglenesen létesített bírói álláshelyekre kinevezett bíráknak a tárgyévben nyugdíjba vonulás miatt megüresedett állandó álláshelyre történt áthelyezésének alakulásáról. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a döntését e tekintetben a 2009. december 1-jei ülésén meghozott 196/2009. (XII. 1.) OIT határozatával hatályon kívül helyezte, és a korábbi határozatát úgy módosította, hogy az ideiglenesen létesített bírói álláshelyek megszüntetéséről, illetve ennek szempontjairól a Bíróságok fejezet 2011. évi költségvetésének várható alakulásától függően a 2010. októberi ülésén határoz. Ez a rendelkezés az ideiglenesen létesített tisztviselői és bírósági ügyintézői álláshelyekre is érvényes.

3. A bíróság tárgyi feltételei

3.1. Az elhelyezési feltételek

A bíróság működésének tárgyi feltételrendszerét 2009-ben is alapvetően meghatározták a szűkös pénzügyi lehetőségek. A javítási és a karbantartási feladatokra felhasználható keret 2009. évben sem volt elegendő. Az előirányzati soron összesen 53.297.468.- Ft volt biztosítva erre a célra, ebből a 2008-as év végi maradvány 37.488.344.- Ft volt. Ebből a keretből kötelező karbantartási feladatokra kellett fordítani 9 600 000.-Ft-ot. Ezek a pénzügyi paraméterek 2009-ben is csak a feltétlenül szükséges, legalapvetőbb karbantartási, javítási

feladatok ellátását tették lehetővé. Az alábbi összefoglalásból látszik, hogy takarékos gazdálkodásunk eredményeként azonban valamennyi szervezeti egységünket és épületünket érintette kisebb-nagyobb munkavégzés.

3.1.1. Fővárosi Bíróság

2008. évben a Fővárosi Bíróság liftfelújítási munkájára kapott összegből két 2 új lift került átadásra, a Bihari utcai oldali lift 2008. év végén, míg a Nagy Ignác utcai 2009. I. negyedévében készült el. Ehhez kapcsolódóan készült el az akadálymentes bejutást lehetővé tevő korlátlift 2008-ban, és 2009-ben az utcai rámpa mintegy 2 Mft összegben. Elkészült a 3.,5.,7. sz. vizesblokkok teljes felújítása (Fsz., I. em., II. em.) és kialakítottunk egy mozgáskorlátozott WC-t is a Bihari utcai oldal I. emeletén.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság épületéből kikerülő és még használható bútorok lehetőséget teremtettek több dolgozósobában a bútorcserére.

A Közigazgatási Kollégium elköltöztetésével mind a Polgári Kollégium, mind a Büntető Kollégium számára javítani tudtuk az elhelyezés körülményeit. A nyomdában egy új multifunkcionális gép került beállításra.

3.1.2. A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumának épületében

irattárat alakítottunk ki, az újpesti bíróságról kikerülő állványokkal rendeztünk be. 2008. év végi maradványból 51 helyiség és 5 folyosó kifestésére került sor, valamint több kritikus állapotú ablakot javíttattunk meg. Az iratszállítás megkönnyítésére egy átjárót építettünk ki a Csalogány utcai bérelt épülettel közvetlen összeköttetést létesítve.

3.1.3. A Fővárosi Bíróság Cégbírósága

2009. évben a megüresedett büfé helyén napi irattárat alakítottunk ki, az újpesti épületünkből származó állványok felhasználásával. Mintegy 40 dolgozósobát festettünk ki saját munkavállalóinkkal, amit a következő évben is folytatni szeretnénk.

3.1.4. Pesti Központi Kerületi Bíróság

A PKKB épületének felújítása 2009. évben is folytatódott a VI. ütemmel, befejezési határideje várhatóan 2011. július vége. A működés tárgyi feltételeit a 15 bérelt és elavult fénymásológép cseréjével is javítottuk.

3.1.5. Budai Központi Kerületi Bíróság

Az irattár világítását és annak villamos hálózatát korszerűsítettük. Megkezdjük a jelenleg osztatlan közös tulajdonban álló ingatlan társasházzá alakításának előkészítését.

3.1.6. Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság

Az épület egyedivé történő átsorolásának költsége a 2008. évi maradvány terhére engedélyezésre került. Az átsorolás azért szükséges, hogy a tetőtér majdani beépítésére építési engedélyt kapjunk. A villamos hálózat felújítása utáni festésre, javításra az év végi maradványból 2,5 Mft-ot fordítottunk, így az épület ismét rendezett állapotban van. Új italautomata és snack automata került az épületbe a régi helyére.

3.1.7. Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság

A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság és Ügyészség közös épülete felújításának I. üteme fél éves csúszással befejeződött. A bírósági dolgozók az ítélezési szünetben átköltöztek az új épületbe. Az első ütem eddig 1026 Mft-ba került. Az épületben új telefonközpont létesült, új informatikai eszközök kerültek telepítésre, és két multifunkciós fénymásolót is beszereztünk.

A régi épületet ezzel párhuzamosan kiürítettük, majd 2009. szeptember 1. napján a II. ütem munkaterületének átadására is sor került és a kivitelező megkezdte a munkát.

A tárgyalók és kezelőirodák a bérelt épületben (bölcsőde) nyertek elhelyezést a beruházás befejezéséig, mely a tervek szerint 2010. március vége volt, de az I. ütem csúszása miatt várhatóan későbbi időpont lesz.

3.1.8. Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság

A 2008. év végi maradvány terhére a hátsó kapunyitás (sorompó, beléptető videorendszer bővítése), kivitelezése mellett, több apró javítási munka és tetőjavítás történt.

3.1.9. Budapesti XX, XXI és XXIII. Kerületi Bíróság

A homlokzat átvizsgálására és a lehulló elemek javítására került sor szintén a 2008. évi maradvány terhére.

3.1.10. A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa

Az épületben napi karbantartási feladatokat végeztünk és az újpesti bíróságról kikerülő bútorok felhasználásával több dolgozószoba bútorzatát cserélni tudtuk.

3.1.11. Bérelt épületek

- A Fővárosi Munkaügyi Bíróság épületének bérleti szerződését újabb 5 évre meghosszabbítottuk, kedvező feltételekkel.
- A cégbíróági irattár és a bűnjelek tárolására szolgáló bérelt épületben a bérbeadó nagyobb mértékű javítási munkákat végzett. A használat során előjött hibák kijavítása megtörtént.
- Tolnai Lajos utcai épületrészt a BRFK bérleti szerződés keretében rendelkezésünkre bocsátotta. 20 M Ft bekerülési költséggel végeztük el az épületrész felújítását és 33 fő részére történő belső kialakítását a 2008. évi maradvány terhére. Itt nyert elhelyezést a PKKB Végrehajtási csoportja, tehermentesítve a Bajza utcai épületet.
- Új bérleményünk a Csalogány utcában található Bocca Irodaház, melyben a Közigazgatási Kollégium egészét és a Gazdasági Kollégium néhány munkatársát helyeztük el. A Fővárosi Bíróság a 144/2008. OIT határozat végrehajtása során kapott felhatalmazást az épület bérlésére. Ennek megvalósítása teljes egészében 2009. évben realizálódott az épület kiválasztására vonatkozó közbeszerzési eljárás lefolytatásától a belső kialakításon át a kollégium 2009. május hónapban végrehajtott költözéséig. A Közigazgatási Kollégium részére az épület 6 szintjét béreljük az OIT által biztosított pénzügyi fedezetből, valamint itt kerültek elhelyezésre a Gazdaság Kollégium II. fokú tanácsai is (37 fő) 1,5 szinten. Utóbbi pénzügyi fedezetét a Fővárosi Bíróság saját költségvetéséből biztosítja. A közbeszerzés, és az épület belső kialakítása - melyet a bérbeadó végzett el - és a teljes berendezés és felszerelés után, a munkavégzés 2009. június 1-jétől kezdődött meg ténylegesen. Az új elhelyezés korszerű és kulturált, megfelelő színvonalú működési hátteret biztosít a kollégiumok ítélező tevékenysége számára.

3.1.12. Akadálymentesítés

2008. évben elnyert uniós támogatás után 2009. november 2. napjával megkezdődtek a kivitelezési munkák négy épületünkben, 2 fordulós közbeszerzési eljárást követően. Az eredeti befejezési határidő: 2009. december 31. volt, ami 2010. február 16-ra módosult. A beérkezett kivitelezői ajánlatok alapján az uniós támogatás nem elégséges a teljes kivitelezésre, ezért fejezeti pénzből az OIT mintegy 55 Mft-tal kiegészítette. A módosított határidőre elkészült a Fővárosi Cégbíróság és Gazdasági Kollégium, a Budai Központi Kerületi Bíróság és a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság akadálymentesítése. A beruházás

összköltsége mintegy 160 millió forint volt, ebből az uniós támogatás kb. 104 millió forintot tett ki. Ezzel befejeződött a Fővárosi Bíróság épületeinek akadálymentesítése.

3.2. Informatikai feltételek

3.2.1. Eszközbeszerzések

2009-ben az alábbiak szerint 68 700 000 Ft-ot fordítottunk informatikai beszerzésekre.

Vékony-kliensek

SUNRAY2	215 db	17 820 744 Ft
---------	--------	---------------

Szerverek, PC-k, NetBook-k

Szerver (NEC Expres 5800)	8 db	8 491 752 Ft
PC	74 db	8 517 948 Ft
NET-Notebook (5+5)	10 db	1 516 837 Ft
Egyéb informatikai eszközök (monitor, bill., egér)	-	4 333 072 Ft

Operációs rendszer, licence-k, programok

Szerver (Win Svr Ent 2008)	6 db	4 363 675 Ft
OEM Microsoft Office-Basic Edition 2007	39 db	1 376 666 Ft
Licence (CAL szerver, kliens)	215 db	6 178 819 Ft
E-dokumentum tár, Tanácselnöki Feljegyzések	-	1 101 632 Ft.

Hálózati eszközök (Switch-ek, nyomtatók)

Switch-Router (HP 2910)	1 db	1 279 923 Ft
HP Switch	10 db	1 017 450 Ft
3Com Switch	10 db	821 273 Ft
RICOH 3350N zselés nyomtató	10 db	1 065 540 Ft

IP Telekommunikáció

IP központ Asterisk (szerverek)	2 db	827 160 Ft
Hálózati eszközök	2 db	517 080 Ft
Telefonok	86 db	2 590 734 Ft
Kiegészítők (kártyák + szolg.)	-	2 484 240 Ft

Biztonság

FB szünetmentes hálózatahoz akkupakk, akkumulátorok cseréjére	-	249 581 Ft
Digitális aláírás (eszközök – szoftverek)	5 db	448 813 Ft
Promise Smartstore NAS (10 db + 20 1,5 TB winchester)	10 db	1 214 641 F

Oktatás, új eljárások – rendszerek

Projektor	1 db	275 548 Ft
Digitalizálás (eszközök – szoftverek)	-	121 006 Ft
Hangrögzítő rendszer	2 db	500 000 Ft

3.2.2. A 2009. év legfontosabb informatikai eseményei, fejlesztései

A Fővárosi Bíróság az informatika területén a zavartalan napi informatikai üzemeltetés biztosítása mellett, számos kiemelt fontosságú projekten dolgozott.

3.2.2.1. A Közigazgatási Kollégium új épületbe való költözése érdekében 2009. február elején elkezdődött az épület meglévő strukturált hálózatának átalakítása, bizonyos részeinek az újraépítése. Az informatikai eszközök beszerzésére **21.000.000.-Ft** állt rendelkezésre. A Gazdasági Kollégium és a Közigazgatási Kollégium épületeinek közelsége kínálta a megoldást, hogy optikai összeköttetéssel a Gazdasági Kollégium szünetmentes hálózattal ellátott, klimatizált szerverhelyiségének bővítésével oldjuk meg a Közigazgatási Kollégium központi szerver szolgáltatását. A megoldás a költséghatékonysága mellett lehetőséget adott a két szervezet integrált informatikai működtetésére is. A szervereket optimalizálni lehetett, ami jobb kihasználást és nagyobb üzembiztonságot jelent mindkét szervezeti egység számára.

Az új épületben a Közigazgatási Kollégium minden felhasználója rendelkezik munkaállomással és az összes tárgyaló fel van szerelve szünetmentes hálózatról működő PC számítógéppel. Négy tárgyaló multimédiás anyagok megjelenítésére is alkalmas. Ezeken kívül az épület minden szintjén nagy teljesítményű multifunkcionális és csoportnyomtató biztosítja a fénymásolást és a nyomtatást. Az intézmény a jelenleg elvárható technikai felszereltséggel rendelkezik.

Informatikai eszközök megnevezése	Mennyiség (db)
Szerver	4
PC	20
SunRay2 kliens	120
Notebook	5
Multifunkciós nyomtató	5
Nagy teljesítményű	4

A Fővárosi Bíróság épületében a kiköltözéssel párhuzamosan a Polgári és a Büntető Kollégiumok kijelölt tanácsai a Közigazgatási Kollégium felszabadult helységeibe költöztek. Ezzel egy időben a Gazdasági Kollégium II. fokának átköltöztetését is biztosítottuk a Csalogány utcai épületbe.

3.2.2.2. A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság új épületszárnyának átadása megtörtént 2009-ben. Az épület informatikai rendszerét vékony kliens technológiára építve terveztük. A projektekre kevés idő állt rendelkezésünkre, melyet még az ÁFA törvény változása is nehezített, mert az előkalkulációink 20% Áfa -val készültek. Mégis sikerült a bíróság beruházásának I. ütemében az informatikai fejlesztések közel 90%-át megvalósítani. Minden munkaállomást és a teljes szerverparkot meg tudtuk újítani és a régebbi gépparkból (az újszerű gépekkel) mind a 11 tárgyalót felszereltük. A beruházás keretében a telefonos rendszert is lecseréltük, egy új IP alapú technológia bevezetésével, ASTERISK telefonrendszert valósítottunk meg. A bíróság elégedett használója a rendszernek, mely a továbbiakban példaértékű.

A fenti **projektre 34.400.000 Ft** állt rendelkezésünkre, melyből az épületet a jelenleg elvárható technikai színvonalon felszereltük.

Informatikai eszközök megnevezése	Mennyiség (db)
Szerver	7
PC	25
SunRay2 kliens	97
Multifunkciós nyomtató	7
Nagy teljesítményű	2

3.2.2.3. A PostAdmin új postaprogramot a Fővárosi Bíróságon és a kerületi bíróságokon 2009. második félévében kezdtük el bevezetni. Július végétől augusztus elejéig a programmal ismerkedtek a „postázók”. Minden intézmény számára biztosítottunk egy teszt környezetet, melyet az adott intézmény postázással foglalkozó dolgozói elérhettek. A program gyakorlása, tesztelése, illetve bevezetésének előkészítése azoknál a szervezeti egységeknél, ahol kellő szervezethezesség mellett folyik a postázás zökkenőmentesen bevezethető volt. Mára mindenhol az új postaprogrammal dolgoznak és szinte teljes körűen **az elektronikus postakönyvvvel történő feladásért járó 1% kedvezményt is megkapjuk a postától.**

3.2.2.4. A fizetési meghagyások elektronikus feldolgozása elengedhetlenné vált, mert a 2009-es évben erőteljesen megnövekedett a fizetési meghagyásos ügyérkezés a Pesti Központi Kerületi Bíróság Peren Kívüli Csoportjánál. A tömeges fmh. kiadás, a korábbi megoldással és a rendelkezésre álló eszközpark segítségével nem volt megoldható. Az eszközpark további bővítésének erős anyagi vonzata lett volna, ezért a FB Informatikai Főosztály munkatársa által fejlesztett programmal terveztük megoldani a feladatot. A cél, hogy az fmh kiadása a feldolgozástól a bérmentesítésig egy helyen – a PKKB PK. Csoportban – történjen. Az új munkamódszer kialakításához és a rendszer bevezetéséhez, a saját fejlesztésű programon és az új postaprogramon, túl szükség volt a ragszamos borítékok és tértivevények nyomtatására, új nyomtatók beszerzésére és egy bérmentesítő gép üzembe állítására is. Folyamatos ellenőrzés és kapcsolattartás mellett folyik az fmh. kiadás.

3.2.2.5. A keresetlevelek/ellenkérelmek elektronikus befogadásának kötelezettsége több területen is érintette a Fővárosi Bíróság Közigazgatási Kollégiumát 2009-ben. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások peres ügyeivel kapcsolatos és a Közbeszerzési Döntőbizottság beadványainak elektronikus befogadását és feldolgozását, a nyílt forráskódú Alfresco dokumentum-kezelő rendszerre épített megoldással tervezzük biztosítani. Egységes felületet nyújtunk a munkavégzés dokumentálásának támogatására, az ügyek kezelése során keletkezett, illetve begyűjtött dokumentumok nyilvántartására, tárolására. A KIPERU rendszerrel csökkenteni lehet a munkavégzés adminisztratív feladatait, tehermentesítve ezáltal a dolgozókat.

Az elektronikus dokumentumok befogadásához – „elektronikus tértivevény” – törvény által meghatározott módon Hivatali Kaput létesítettünk, az Elektronikus Kormányzat Központ által üzemeltetett Központi Rendszer segítségével.

3.2.2.6. A 2005. évi XC „E-információs szabadság” törvény elvárásainak biztosítására

2009-ben – a Drupal nyílt forráskódú internetes portál technológiára alapozva – új tájékoztató rendszert hoztunk létre az interneten. Az adatok folyamatos feltöltése beépült a napi munkafolyamatokba, így az adatszolgáltatás naprakészisége is biztosított. Célkitűzésünkben szerepel a teljes bírósági WEB alapú tartalom – internet és intranet – átültetése a Drupal tartalomkezelő rendszerre. A Drupal rendszer előnye, hogy megfelelő jogosultsági szintek mellett a tartalmak folyamatosan szerkeszthetők, feltölthetők, felhasználói szinten is kezelhetők. Növelhető a hatékonyság azzal, hogy a kijelölt munkatársak az információt azonnal közzétehetik. A **Sajtószo**ba oldala is már az új rendszerben működik, amit a célközönség rendszeresen látogat. A Polgári Kollégium intranetes oldalának a megújítása is folyamatban van. Az új tartalomkezelőn keresztül biztosítjuk az **érdekképviseletek** intranetes oldalait is.

3.2.2.7. Az informatikai oktatásokra az előző évekhez hasonlóan 2009-ben is hangsúlyt fektettünk. A Közigazgatási Kollégium új épületbe történő költözésével nem csak az informatikai eszközök, de a szoftveres környezet is új lett. Ennek leírására készítettünk egy oktató anyagot, ami felkerült a kollégium honlapjára is. Az anyagban kidolgozásra került a Közigazgatási Kollégiumban kötelezően használandó mapparendszer és egyéb informatikai tudnivalók. Költözés előtt tudásszint szerinti csoportokba osztva minden bírósággal együttműködő munkatárs (45 fő) oktatáson vett részt, ezzel biztosított volt a zökkenőmentes informatikai munkaátállítás az új épületben.

Kiemelkedő jelentőségű programként kezeljük a Fővárosi Bíróság valamennyi szervezeti egységét érintő **szövegszerkesztői tudásszint felmérést**, melyet előre meghatározott terv szerint végzünk. A Büntető Kollégiumban 2009 februárjában 42 fő szövegszerkesztői tudásfelmérésére került sor. A bírák mellett dolgozó munkatársak 45%-a az elvárt ismerettel rendelkezik, a további 55 % tovább oktatása megtörtént. A Gazdasági Kollégiumban 2009. májusában 59 fő tudásfelmérését és oktatását végeztük el. 2009. évi nyári ítélkezési szünetet követően, első alkalommal indítottuk el a bírák mellett dolgozó munkatársak részére a bíróságokon használt informatikai alapalkalmazásokra tudásfelmérést. Összeállítottunk egy BIR-Ő kérdéssort és egy Dokumentum küldése a bírósági levelezőrendszeren keresztül feladatsort. Így a levelezőrendszer kezelésével együtt került sor az elvárt szövegszerkesztői ismeretek felmérésére. A felmérést az adott szervezeti egységeknél csoportosan, helyben szerveztük.

Szervezet	Felmérés ideje	Felmérték létszáma	BIR-Ő kérdéssor 70%-ot elérték aránya	Szövegszerk. elvárt ismeretet elérték aránya
BKKB	2009.09.10-től 09.18-ig	55	100%	100%
Bp-i II. és III. KB	2009.09.28-től 10.2-ig	39	58%	54%
Bp-i XX., XXI. és XXIII. KB	2009.10.12-től 10.16-ig	28	82%	82%
FMÜB	2009.10.28-től 11.5-ig	38	56%	54%
Bp-i XVIII. és XIX. KB	2009.12.14-től 12.18-ig	43	58%	70%
Bp-i IV és XV. KB	2010.01.18-án	32	93%	81%

Eddig 204 fő tudásfelmérése történt meg. 2009 decemberében indítottuk a bírák informatikai oktatását a FB Polgári Kollégiumában a korábban meghirdetett informatikai alapismeretek, elektronikus dokumentumkezelés, táblázatkezelés, jogtár adatbázis, bírósági levelezőrendszer, biztonságos adathordozás témakörökben.

2010 januárjában Újpesten is lezajlott a felmérés és 2010. február 1-jével folytatjuk a PKKB-n az informatikai tudásfelmérést.

Természetesen a tudásszint felmérésnek akkor van értelme, ha a helyzet áttekintését követően kidolgozunk és működtetünk egy programot, melynek a tudásszint javítását, emelését célozza.

3.2.3. Megoldásra váró kérdések

- Az elektronikus dokumentumtárat, az elektronikus dokumentumok befogadását 2010. során a törvényi kötelezettségek szerint biztosítani kell.
- A nagy terhet jelentő postázás továbbfejlesztése, a „központi” postázás megteremtése érdekében a tértivevények és borítékok nyomtatását meg kell oldani.
- A géppark frissítésre lenne szükség, mert gépparkunk 30%-a ~780 gép már hat évnél régebbi, (Csepel, PKKB).

4. A bíróságok pénzügyi helyzete, gazdálkodása

4.1. A Fővárosi Bíróság legfőbb előirányzatainak alakulása, összegzése

	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Előirányzat teljesítés
Személyi juttatás	13 925 570	13 707 248	13 609 982
- rendszeres	9 343 661	8 544 491	8 533 084
- nem rendszeres	1 213 588	1 669 650	1 629 170
- külső	232 730	433 804	423 431
Összesen	10 789 979	10 647 945	10 585 685
Munkaadót terhelő járulékok	3 135 591	3 059 303	3 024 297
Dologi kiadás	1 985 763	3 155 146	2 943 380
Beruházás	10 000	894 891	838 783
- intézményi	10 000	125 271	107 071
- központi	0	701 191	701 191
- felújítás	0	68 429	30 521
Intézményi bevételek alakulása	1 228 550	1 251 741	1 195 315
Pénzforgalom nélküli bevétel	0	350 176	350 176
Támogatás	14 682 783	15 908 657	15 908 657
Összes kiadás	15 921 333	17 757 285	17 392 145
Összes bevétel	15 921 333	17 757 285	17 700 859

Közp. beruh. mar. + EU. bevétel	0	246 711	246 711
---------------------------------	---	---------	---------

Az eredeti előirányzatok mind a személyi juttatás, mind a dologi kiadás, mind a saját bevételek vonatkozásában növekedtek. Az előbbi kettő pozitív, míg az utóbbi negatív hatású a gazdálkodásunkra. A saját bevételi előirányzatot **131.150 eFt**-tal emelték meg, amelynek reális teljesítésére nem igazán volt kilátásunk.

Továbbra is jellemző, hogy a jelentős dologi hiányt a személyi juttatás megtakarításaiból finanszírozzuk. Az ügghátralék ledolgozására kapott források módosították az előirányzatokat. (Személyi juttatás 319.279 eFt, járulékok 91.753 eFt, intézményi beruházás 29.570 eFt, dologi kiadások 218.896 eFt, összesen 659.498 eFt.) A módosított előirányzatok híven tükrözik a gazdasági megszorítások hatását. Míg 2008-ban 17.116.152 eFt, addig 2009-ben 15.908.657 eFt volt a támogatás és 18.481.262 eFt-ről 17.757.285 eFt-ra csökkent az összes kiadásunk.

Ahhoz, hogy a gazdálkodáshoz rendelkezésre álljanak a források, és megőrizzük likviditásunkat, év közben kezdeményeztük a szükséges intézkedések megtételét.

A hatékony gazdálkodás fontos kritériuma volt, hogy a szükséges előirányzatot időre és megfelelő mértékben sikerült biztosítani az OIT döntései és az OIT Hivatala végrehajtó munkája segítségével.

4.2. A 2009. évi pénzügyi feltételei alakulásának általános értékelése

4.2.1. Személyi juttatás

2009-ben illetményemelésre nem került sor és az előző évben bevezetett cafeteria rendszer működtetését felfüggesztettük.

Az Iasz hatálya alá tartozók külön juttatásának kifizetése 2009-ben megszűnt és helyette bevezetésre került a havi kereset-kiegészítés, amely félétől további kedvezőtlenebb kondíciók mellett volt folyósítható.

Az általános gazdálkodási környezet elsősorban a jogszabályok módosulásának következtében dinamikusan változott.

Néhány jellemző példa:

- a minimálbér mértéke és a nyugdíjjárulék felső határa emelkedett,
- az szja-ban az adókulcsok változatlansága mellett a sávhatárt megemelték visszamenőleges hatállyal,
- változott a táppénz és a betegszabadság igénybevehetősége,
- megszűnt a családi pótlék adómentessége,
- félétől 20-ról 25 %-ra módosult az áfa.

Az intézmény elkészítette mindazon munkavállalóink adóbevallásait, akik a feltételeknek megfeleltek és kérték azt.

A személyi juttatásokra, beleértve a munkaadókat terhelő járulékokat is, **13.609.982 eFt**-ot költöttünk. A rendszeres személyi juttatásokra **8.533.084 eFt**-ot fordítottunk, amely fedezte a kötelező előresorolás, a bírói kar 13. havi külön juttatásának és az ügghátralék ledolgozására biztosított létszám bérének költségeit. **130.571 eFt**-tal kevesebbet fordítottunk idén a rendszeres bérekre.

A nem rendszeres személyi juttatásokra **1.629.170 eFt**-ot használtunk fel, amely jelentősen átstrukturálódott. A korábbi évekhez képest tovább csökkent a normatív jutalom (32,7 % -os

mértékű volt), amelyet inkább az adható költségtérítések váltottak fel, mert a dolgozók szempontjából ez volt gazdaságosabb.

A Fővárosi Bíróság kiemelt feladatainak elvégzéséért céljuttalomként **42.984 eFt**-ot fizettünk ki. Túlórara, többletmunkadíjra, készenléti és ügyeleti, valamint helyettesítési díjra **38.235 eFt**-ot használtunk fel. Az egyéb munkához kapcsolódó juttatásokra (kereset-kiegészítés, szabadságmegváltás, távolléti díj, stb.) **176.936 eFt**-ot költöttünk. Jubileumi jutalomra **222.205 eFt**-ot, egyéb sajátos juttatásokra (pl.: betegszabadság, továbbképzési költségtérítés, stb.) **123.244 eFt**-ot fordítottunk.

A korábbi évek gyakorlatától eltérően az önkéntes nyugdíjpénztári tagok támogatására nem jutott keret. Az étkezési hozzájárulást továbbra is biztosította a Fővárosi Bíróság, amelyre **272.052 eFt** állt rendelkezésre. A tervezés során 6.000 Ft/hó/fő lehetőséggel számoltunk, amelyet félétől 12.000 Ft/hó/fő-re növelhettünk.

A ruházati költségtérítés mértéke és formája változatlan volt 2008-hoz képest és így **206.854 eFt** adómentes juttatását oldottuk meg.

A munkába járással kapcsolatos költségek megtérítésére, – beleértve a saját gépjármű használatot is – **144.737 eFt**-ot fordítottunk. A bírói kar számára **71.966 eFt** értékben éves bérletet szereztünk be. Egyéb költségtérítési hozzájárulás címén (üdülési csekk juttatás, ajándék utalvány, stb.) **171.268 eFt**-ot költöttünk el. A részmunkaidőben foglalkoztatottak számára **12.465 eFt** költségtérítést biztosítottunk.

2009-ben is jelentős összeget fordítottunk a szociális juttatásokra, elsősorban iskolakezdési támogatás címén, amely **39.562 eFt** volt.

A külső személyi juttatásokra **423.431 eFt**-ot költöttünk, ebből a felmentési időre járó juttatások 2009. évi költsége a további nyugdíjba helyezési kérelmek hatására **81.299 eFt** volt.

Az állományba nem tartozók (hozzátartozók) utalványaira **62.122 eFt**-ot fordítottunk.

A munkaadókat terhelő járulékok **3.024.297 eFt**-ot tesznek ki, ebből táppénz hozzájárulásként **34.915 eFt**-ot fizettünk. 2009-ben a tételes egészségügyi hozzájárulás 1.950 Ft/fő/hó volt (54.630 eFt).

4.2.2. Dologi kiadások

A dologi kiadások alakulása, mennyisége és minősége meghatározó a Fővárosi Bíróság gazdálkodásában, mivel a személyi kiadások döntően kötöttek. A dologi és egyéb folyó kiadások terén az eredeti előirányzathoz képest jelentős túlköltést értünk el, amelynek forrása a 2008. évi maradványok felhasználása, realizálása, valamint a személyi juttatásokból keletkező megtakarítások átcsoportosítása. A lehetőségeinket csökkentette a bevételi terv alulteljesítése **56.426 eFt**-tal.

Készletbeszerzésre **286.411 eFt** jutott, amelyet elsősorban irodaszer és nyomtatványra, könyv és folyóíratra, kis értékű tárgyi eszközre, ezen belül főleg bútorokra, illetve az egyéb készletek közül, pedig nyomtatópatronokra, tonerekre, tisztítószerre, fenntartási anyagokra és polgári védelmi eszközök beszerzésére fordítottunk.

2.401 eFt-ot használtunk fel védőszemüvegekre **160 fő** számára. A kommunikációs szolgáltatásokra fordított kiadásunk **33.220 eFt** volt. A szolgáltatási kiadásaink összesen **1.594.571 eFt**-ban realizálódtak.

A jelentősebb kiadások az alábbiak voltak:

- bérleti díjakra **304.444 eFt**-ot fizettünk ki, ez magában foglalja a fővárosi munkaügyi bírósági, csepeli cégirattári és bűnjel elhelyezési bérlemény, a Csalogány utcai épület díjait (68.412 eFt), a Tolnai Lajos utcai épület, valamint a bérelt telefonközponti és sokszorosítási eszközök díjait,
- a közüzemi szolgáltatások díjai együttesen **218.868 eFt**-ot tettek ki,

- karbantartásra **129.682 eFt** jutott, **7.316 eFt**-tal több az előző évihez képest,
- postaköltségre **553.386 eFt**-ot költöttünk. Ez 6,6 %-os költségnövekedést jelentett.
- az őrzés-védelemre **144.226 eFt**-ot fordítottunk.

A tovább számlázott szolgáltatások együttes összege **43.295 eFt** volt. Bankköltségként **14.773 eFt**-ot fizettünk ki.

Az igazságügyi alaptevékenységben közreműködők díjaira **592.451 eFt** jutott. Ennek főbb tételei:

- intézeti szakértői díjak **69.168 eFt**
- intézeti tolmácsdíj **68.005 eFt**,
- önálló bírósági végrehajtók előlege **24.997 eFt**,
- szakértői díjak **149.777 eFt**,
- kirendelt védők díja **161.961 eFt**,
- pártfogó ügyvédi díj **6.871 eFt**,
- ügygondnoki díjak **59.800 eFt**,
- tolmácsdíjak **47.769 eFt**.

Az áfa kiadásunk **414.775 eFt** volt. Az egyéb folyó kiadásokra **53.986 eFt**-ot használtunk fel. Ebből a lényegesebb kiadások a rehabilitációs hozzájárulás fizetése és a kártalanításokra fordított összegek voltak.

Az FB működési bevételének eredeti előirányzata **1.228.550 eFt**, amely 131.150 eFt-tal nagyobb, mint a 2008. évi. A tényleges bevétel **1.180.054 eFt** lett. A 2008. évihez hasonlítva **62.244 eFt**-os bevételi többletet értünk el, ám sajnos a tervezetthez képest **56.246 eFt**-tal kevesebbet teljesítettünk.

4.2.3. A gazdálkodás ellenőrzései

2009-ben is vizsgálta a gazdálkodás hatékonyságát, illetve szabályszerűségét az ÁSZ, a FB belső ellenőrzése, az OEP és a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság. A költségvetési gazdálkodás minősége, pontossága, szabályszerűsége, eredményessége megfelelő volt, a jelzett hiányosságok kijavításán túl komolyabb intézkedés nem volt szükséges.

Összességében elmondhatjuk, hogy a 2009. költségvetési évet a nehéz – s nem javuló – körülmények ellenére teljesítettük.

5. Az igazságszolgáltatási funkció teljesítése

5.1. Rövid összefoglaló a Fővárosi Bíróság és a területéhez tartozó kerületi bíróságok ügyforgalmáról és tevékenységéről 2009. évben.

A Fővárosi Bíróság és a kerületi bíróságok részletes statisztikai adatait 2009. évre az 1. számú melléklet tartalmazza, amely évek óta a Fővárosi Bíróság vezetőinek segítségét szolgáló részletes összeállítás, illetve a bírák tájékoztatásának eszköze is (a statisztikai adatok havi átlagszámítása 12 hónap alapulvételével történik).

A statisztikai adatok elemzéséhez mindenképpen hozzátartozik, hogy a Fővárosi Bíróság és kerületi bíróságok bírái az országos bírói létszámnak mintegy 27 %-a, miközben a helyi bírósági gazdasági perek tekintetében az országos érkezésnek kb. 52 %-a érkezik hozzánk. A polgári és gazdasági nemperes ügyek tekintetében kb. 42 %, a megyei elsőfokú polgári peres ügyek 44 %-a, az elsőfokú megyei gazdasági perek 55 %-a, míg a közigazgatási peres ügyek

73 %-át bírálja el a főváros. Ezen túlmenően a Katonai Tanács az országos érkezés 58 %-át, a Fővárosi Cégbíróság 32 %-át, míg a Csőd és Felszámolási Csoport 41 %-át bírálja el. A statisztikai adatokban nem szerepelnek azok a kizárólagos hatásköri és illetékességi szabályok alapján elbírált ügyek, melyek pl. a nemzetközi elfogatóparanccsal, vagy kiadatással, illetve a ma már évi több ezres érkezést jelentő titkosszolgálati eszközök engedélyezésével kapcsolatosak.

A 2008. évről szóló összbírói beszámoló hat évről adott átfogó képet azért, mert az elnöki pályázat elbírálása előtt került sor annak megfogalmazására. A 2009. évről szóló beszámoló azzal a specialitással bír, hogy döntően a parkolási társaságok ügyeinek perenkívüli és peres érkezése jelentősen befolyásolta a statisztikai adatokat. Ezért ebben az évben a 2007. évi adatokkal kell összehasonlítani mind az érkezés, mind a befejezés statisztikai számait annak érdekében, hogy reális képet kapjunk a 2009. év teljesítményéről. (Már előre tartok attól, hogy az igazságszolgáltatás működését figyelő, a statisztikai adatok elemzésében nem eléggé jártas tudományos kutatók fel fogják róni, hogy 2009-ben csökkent a Fővárosi Bíróság teljesítménye, miközben olyan speciális érkezés-növekedés volt a parkolási társaságok ügyei tekintetében, amely alapvetően befolyásolta mind a kerületi bíróságok perenkívüli és peres érkezését, és a Fővárosi Bíróság másodfokú ügyérkezését is.

5.2. 2009-ben a Fővárosi Bíróság kerületeihez tartozó bíróságokhoz összesen 51951 polgári és gazdasági peres ügy érkezett, míg 50691 ügyet fejeztek be a bíróságok. Büntető ügyszakban a 28073-as érkezésből 27692-t fejeztek be, míg a szabálysértési ügyek 17551-es érkezéséből 17106-ot. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 6869 érkezett ügghöz képest 6896-ot fejezett be. Ezek az adatok önmagukban nem mutatnak kedvező képet a Fővárosi Bíróság kerületi bíróságainak teljesítményéről. Azonban, ha a 2008. évi extrém ügyérkezést és befejezési mutatókat kiemeljük a statisztikai számokból, és a 2007. évhez viszonyítjuk az adatokat, egészen más következtetésekre juthatunk.

2007-ben a kerületi bíróságokra érkezett peres ügyek száma 74219 volt, míg 2009-ben 84453 (113,79 %).

2007-ben a kerületi bíróságra érkezett nemperes ügyek száma 232148 volt, míg 2009-ben 259005 (111,57 %).

2007-ben a kerületi bíróságok által befejezett peres ügyek száma 71439 volt, míg 2009-ben 82592 (115,61 %).

2007-ben a kerületi bíróságok által befejezett nemperes ügyek száma 215378 volt, míg 2009-ben 280052 (130,03 %).

A folyamatban maradt ügyek számát, ha 2007-hez viszonyítjuk és nem a 2008-as különleges ügyérkezéshez, akkor az alábbiakat állapíthatjuk meg:

2007-ben 50611 peres ügy maradt folyamatban a kerületi bíróságoknál, míg 2009-ben 50498 (99,78 %).

A nemperes ügyek tekintetében a kerületi bíróságoknál 2007-ben 29919 maradt folyamatban, míg 2009-ben 27899 (93,25 %).

5.3. A Fővárosi Bíróság elsőfokú ügyeinek intézését az alábbi adatok mutatják be:

Polgári ügyszakban a 11201-es érkezéshez képest 11209 befejezés történt. Gazdasági ügyszakban a 3434-es érkezéshez 3617 befejezés társult. Sajnálatos módon meg kell azonban állapítani, hogy minden igazgatási intézkedés ellenére a Csőd és felszámolási csoport helyzete tovább romlott, ami összefügg az állam általános gazdasági helyzetének romlásával, ezért a tízezret meghaladó érkezést nem tudta feldolgozni a Gazdasági Kollégium felszámolási csoportja (10639-8200). A Cégbíróság megváltozott struktúrájának megfelelően mind az új bejegyzéseket, mind a módosításokat naprakészen feldolgozta, ami kb. százezer ügy elintézését jelentette, továbbá huszonnégy-ezret meghaladó cégtörvényességi ügyet is elintézett.

A Közigazgatási Kollégium az érkezett 6704 ügyet nem tudta feldolgozni (6337 befejezés), de ehhez hozzájárult az új épületbe való költözés miatti időkiesés és a nagy számú fluktuáció is.

A Büntető Kollégiumhoz érkező 1912 db ügghöz képest 2053 volt a befejezés, azonban a peres ügyek számának feldolgozása nem érte el az érkezést, ezért tovább növekedett a folyamatban maradt peres ügyek száma.

5.4. A Fővárosi Bíróság másodfokú tanácsainak teljesítménye ugyancsak jelentősen meghaladta az országos átlagot. Civilisztikai ügyszakban a korábbi évek kedvezőtlen mutatóival szemben 2009-ben meghaladta az érkezett ügyek számát a befejezések száma (11343-11448, Gazdasági Kollégium tekintetében 1809-2027). A Büntető Kollégium vonatkozásában megállapítható, hogy a 8268-as érkezéshez képest a 9002 befejezés azt eredményezte, hogy a Fővárosi Bíróság büntető másodfokú tanácsai az országos átlag közelében lévő munkateherrel dolgoznak és ez az időszűrűsége is vonatkozik.

5.5. Érdemes összehasonlítani a Fővárosi Bíróság bíráinak és az országban dolgozó bírának a teljesítményét annak érdekében, hogy reális képet kapjunk a munkateljesítményről. 2008-ban az egy bíróra érkezett peres ügyek száma civilisztikai ügyszakban (megyei elsőfokú ügyekben), országos átlagban 17,42 volt, míg a Fővárosi Bíróságon 19,88 (országosan harmadik hely), ha azonban az ország két legteherheltebb megyéjének adatait, a fővárosi Bíróságot és a Pest Megyei Bíróságot kivesszük a statisztikai adatokból, akkor az országos átlag már csak 15,68 volt.

A befejezett peres ügyek tekintetében egy bíróra (megyei elsőfokú ügyekben) országosan, átlagban 17,04 befejezés jut, míg a Fővárosi Bíróságon 19,64, ha azonban az ország két legteherheltebb megyéjének adatait kivesszük, akkor az országos átlag már csak 15,53.

A folyamatban maradt ügyek tekintetében peres ügyszakban az egy bíróra jutó ügyek száma (megyei elsőfokú ügyek esetében) a Fővárosi Bíróságon 214,84, míg az országos átlag 142,68, ha azonban a két legteherheltebb megyét kivesszük, akkor 87,06.

5.6. 2008-ban az egy bíróra érkezett büntető peres ügyek száma a Fővárosi Bíróságon 2,46, míg az országos átlag 2,33 volt. A befejezett ügyek tekintetében 2,37 volt a mutató, míg az országos átlag 2,21.

A folyamatban maradt ügyek tekintetében peres ügyszakban a Fővárosi Bíróságok 35,92 volt az egy bíró kezén lévő ügyek száma, míg az országos átlag 27,59 volt.

5.7. A bírák szakmai munkáját legjobban a felülvizsgált és a fellebbezett ügyek statisztikai mutatói reprezentálják. Az ehhez kapcsolódó elemzéseket és következtetéseket illetően

megállapítható, hogy az állandó és folyamatos jogszabályi változások környezetében változatlan színvonalon sikerült a bírának az érdemi ítélezést teljesíteniük.

5.7.1. A Büntető Kollégiumhoz tartozó határozatokkal kapcsolatos felülvizsgálati eljárásokban a Legfelsőbb Bíróság összesen – 2009 évben – 41 ügyben hozott döntés, ami jelentős emelkedés volt az előző évhez képest, azonban megállapítható, hogy a Legfelsőbb Bíróság a 41 felülvizsgált ügyből csupán két alkalommal változtatta meg az elsőfokú (vagy másodfokú) bíróság döntését. 8 esetben hatályában fenntartó, 30 esetben az indítványt elutasító döntés született.

A kerületi bíróságok büntető ügyeinek felülvizsgálatában 48 ügy volt érintett, ebből összesen csak 3 esetben volt hatályon kívül helyező határozat, míg négy esetben megváltoztató végzés született.

Megállapítható tehát, hogy a felülvizsgálati kérelmek elbírálása a büntető ügyszakban igen kedvező volt, a Fővárosi Bíróság és kerületi bíróságai törvényes és megalapozott ítélezést folytattak, igen kevés esetben fordultak a Legfelsőbb Bírósághoz az ügyfelek és ezek is döntően eredménytelenek voltak.

A Fővárosi Bíróság Büntető Kollégiuma másodfokú tanácsainak ítélezési gyakorlata a kerületi bíróságok 3797 vádlottját érintette. Ebből 1601 volt a helybenhagyás (42,16 %), 1993 volt a megváltoztatás (52,49 %), míg 203 volt a hatályon kívül helyezés (5,35 %). Ezek az adatok évek óta kiegyensúlyozottak a kerületi bíróságokon, és azt támasztják alá, hogy a kerületi bíróságok az anyagi és eljárásjogi szabályokat betartva, törvényes ítélezési gyakorlatot folytatnak.

5.7.2. A Fővárosi Bíróság Polgári Kollégiumát illetően természetesen – a polgári eljárás sajátosságaira figyelemmel – sokkal nagyobb számban kerül sor a Legfelsőbb Bíróság részéről felülvizsgálati eljárás keretében hozott határozat meghozatalára. Összesen 283 ügyben vizsgálták felül a Fővárosi Bíróság és kerületi bíróságainak döntéseit. Ebből a Pp. 252. § (1)-(2) bekezdése alapján négy esetben, míg a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján három esetben került sor hatályon kívül helyezésre. A másodfokú bíróságok összesen öt alkalommal utasította új eljárásra a Legfelsőbb Bíróság ugyanezen szakaszok alapján. A 2008. évi adatokhoz képest ez jelentős pozitív elmozdulást mutat.

A Fővárosi Bíróság Polgári Kollégium másodfokú gyakorlatát ugyancsak a kiegyensúlyozottság jellemzi. Összességében 12357 db ügyben került sor az elsőfokú döntések másodfokú felülvizsgálatára, melyből 6221 volt a helybenhagyás (50,34 %), a megváltoztatások aránya 1989 volt (16,1 %) míg a hatályon kívül helyezésre összesen 1175 ügyben került sor (9,51 %).

5.7.3. A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma esetében csak 98 alkalommal került sor felülvizsgálati eljárásra a Legfelsőbb Bíróság előtt. Ebből 21 elutasításra került, 63 esetben a döntést hatályában fenntartotta a Legfelsőbb Bíróság és mindössze öt esetben került sor hatályon kívül helyezésre és új eljárásra utasításra.

A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma összesen 2027 ügyet bíralt felül, ebből 972 volt a helybenhagyás (47,95 %), míg 618 volt a megváltoztatás (30,49 %) és 263 ügyben történt hatályon kívül helyezés (12,97 %).

Az „öreg ügyekkel” kapcsolatos elemzések az összbírói tájékoztató 8. és 11. pontjában találhatóak.

6. A soronkívüliség elrendelése, érvényesülése, ellenőrzésének tapasztalatai

A soronkívüliség elrendelésének szabályozási alapjaiban 2009. évben nem történt változás. A Bűsz. 33. § (1) bekezdése szerint az ügy soron kívüli intézése alapulhat jogszabály rendelkezésén, az OIT határozatán, továbbá a bíróság elnökének rendelkezésén. A Fővárosi Bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint változatlanul a kollégiumok vezetőinek, illetve a kerületi bíróságok elnökeinek hatáskörébe tartozik a soron kívüliség elrendelése iránti kérelmek elbírálása.

Az OIT határozata alapján 2009-ben is általános érvényű soron kívüliség vonatkozott az 5 éven túli ügyekben történő eljárásra. Ennek érvényesülését a vezetői megbeszéléseken rendszeresen áttekintettük és a nagyobb határfok biztosítása céljából a PKKB előtt folyamatban lévő 5 éven túli ügyekben saját hatáskörben rendelttem el a perkivonatok készítését és folyamatos figyelemmel kísérését.

A soron kívüliség érvényesülését segíti elő az is, hogy vezetőtársaim hangsúlyosan figyelik az érintett ügyekben a tárgyalási határnapok kitűzését.

Általános érvénnyel elmondható, hogy a hosszú pertartamú ügyek soronkívülisége, valamint a kisértékű polgári ügyekben történő – 2009-ben bevezetett – eljárási határidők tartása teljes mértékben igénybe veszi, sőt meghaladja a rendes menetrendnél gyorsabb bírói eljárásra rendelkezésünkre álló kapacitást. Így az ügyfelek egyedi kérelmére csak valóban kivételes esetben van lehetőség soron kívüli eljárás elrendelésére. Ilyen helyzetben szükségképpen erőteljesebben alkalmaznak a bírósági vezetők olyan igazgatási megoldásokat, mely a soron kívüliség elrendelése nélkül is elősegíti az érintett eljárások lehetőség szerinti gyorsítását (pl. tárgyalási határnap tűzése, felszabaduló időpont esetén közelebbi határnapra beállítás).

Az alábbiakban a soron kívüliség elrendelése iránti kérelmek alakulását foglalom össze:

A soronkívüliség iránti kérelmek

Szervezeti egység	Érkezés	Elrendelés	Elutasítás
Büntető Kollégium	5	2	3
Polgári Kollégium	174	3	171
Gazdasági Kollégium	125	23	102
Közigazgatási Kollégium	29	1	28
PKKB	306	61	245
BKKB	69	41	28
Budapesti II. és III. KB	78	32	46
Budapesti IV- és XV. KB	27	0	27
Budapesti XVIII. és XIX. KB.	33	12	21
Budapesti XX., XXI. és XXIII. KB	68	68	0
Fővárosi Munkaügyi Bíróság	26	26	0

A 2008. évi adatokkal összevetve megállapítható, hogy a **soronkívüliség elrendelésére irányuló kérelmek száma 762-ről 940-re emelkedett**, ami 23% növekedést jelent. A Fővárosi Bíróságon előterjesztett kérelmek száma 309-ről 333-ra, a kerületi bíróságokon 453-

ról 607-re növekedett, az utóbbi emelkedést elsősorban a PKKB adatai generálták. Az elrendelt soronkívüliségek száma 162-ről 268-ra nőtt, ami 66% emelkedést mutat.

6.1. Fővárosi Bíróság Büntető Kollégiumában a 2009. évben összesen öt soronkívüliség iránti kérelem érkezett melyek közül három kérelmet kellett elutasítani. Az elutasítás indoka egy kérelem esetében az volt, hogy az ügyében már határozat született, egy kérelem pedig alkalmatlan volt a vizsgálatra, a harmadik esetben nem álltak fenn az elrendelés érdemi feltételei.

6.2. Fővárosi Bíróság Polgári Kollégiumához 2009. évben 174 soron kívüli eljárás iránti kérelem érkezett, ebből 155 peres ügyben 19 pedig peren kívüli nyilvántartási ügyben került előterjesztésre. A peres ügyekre vonatkozó kérelmek közül 110 elsőfokú 45 pedig másodfokú ügyben érkezett a bírósághoz. A kérelmek legfőbb indoka már évek óta – így 2009. évben is – a távoli határnap kitűzése volt. A soronkívüliség engedélyezése a gyakorlatban úgy valósult meg, hogy az érintett tanács az ügy tárgyalására pótnapot tűzött ki, vagy átosztották az ügyet egy olyan tanácsra, amelynél valamely ügy beállítása lehetőséget adott korábbi határnap kitűzésére. Ilyen megoldásra azonban csak valóban kivételesen indokolt esetben volt lehetőség, amire elsősorban az ügyfél súlyos betegsége, vagy más komoly családi körülmény adott okot.

A nyilvántartási ügyekben 2009. évben nem került sor egy esetben sem soronkívüliség engedélyezésére, mivel a bíróságot az automatikus nyilvántartásba vétel miatt rövid törvényi határidők kötik. Így a soronkívüli eljárás valamennyi kérelmező számára törvény erejénél fogva biztosított.

6.3. Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumában 2009. évben összesen 125 soronkívüli ügyintézés iránti kérelmet terjesztettek elő. Ebből 41 kérelmet az elsőfokú peres ügyszakban, 2 kérelmet másodfokú ügyben, 80 kérelmet felszámolási ügyben és 2 kérelmet cégügyben terjesztettek elő. A kollégium vezetője 23 ügyben rendelt el soronkívüli eljárást. Az elrendelés oka az esetek túlnyomó részében az volt, hogy az ügy valóban elhúzódott. A kérelem elutasítására elsősorban indokolatlanság, másodsorban okafogyottság miatt került sor. A legtöbb soronkívüli kérelmet – a korábbi évekhez hasonlóan - a felszámolási ügyszakban terjesztették elő. Ennek oka a csődtörvényben rögzített rendkívül szoros és egyébként betarthatatlan ügyintézési határidők, másrésről az ügyszakban tapasztalható nagymértékű bírói leterheltség volt. Ezekben az ügyekben a szükséges bírói intézkedésre az elrendelést követően haladéktalanul sor került, és az ellenőrzés tapasztalatai azt mutatják, hogy a vezetői intézkedés alapján a bírák meghozták a szükséges intézkedéseket.

6.4. Fővárosi Bíróság Közigazgatási Kollégiumánál a soronkívüliség iránti kérelmek száma 2009. évben 29 volt. A kollégium 2009-ben is következetesen folytatta azt a gyakorlatot, hogy a soron kívüliség elrendelése iránti kérelem esetén tájékoztatja az ügyfelet, hogy a bíróság nagy munkaterhére tekintettel nincs mód az ügy soronkívüli intézésére, de a bíró egyben kitűzi az ügyet a legközelebbi üres tárgyalási határnapjára, és egyidejűleg az ügyfél erről is tájékoztatást kap. Ezt a megoldást az ügyfelek általában tudomásul veszik. Ez nem jelenti azt, hogy rendkívüli méltánylást érdemlő esetben nem kerül sor a soronkívüliség elrendelésére, de pusztán a kérelmezők gazdasági érdekei, piaci pozíciójuk nem elegendő indok. 2009. évben egy ügyben került sor soronkívüliség elrendelésére. A hatályon kívül helyezés folytán visszaérkező ügyeket a bírák soronkívüliség elrendelése nélkül is a legközelebbi határnapra vagy pótnapra tűzik

6.5. A kerületi bíróságokon értelemszerűen a legmagasabb folyamatos ügyszámmal dolgozó Pesti Központi Kerületi Bíróságon terjesztették elő a legtöbb soronkívüliség engedélyezése iránti kérelmet, a korábbi év 185 kérelmét messze meghaladva 306 kérelem érkezett 2009-ben. A büntető ügyszakba összesen 24 soronkívüliség iránti kérelem érkezett, melyből 4 kapott pozitív elbírálást. A polgári ügyszakban előterjesztett kérelmek száma 282 volt, s az engedélyezett 57 kérelemből 14 vonatkozott fizetési meghagyásos eljárásra. Alapvetően másképp alakul a soronkívüliségre irányuló kérelmek elbírálásának szempontrendszere büntető és polgári ügyszakban. A büntetőeljárársban rögzített rövid határidők megtartása önmagában biztosítja az eljárás megfelelő haladását, s a törvényen (pl. foglyos ügyek) és OIT rendelkezésen (5 éven túliak) alapuló soron kívüliségekre figyelemmel esetenként prioritások kialakítására kényszerülnek a bírák.

Valamennyi kerületi bíróságunkon általános gyakorlat mindkét ügyszakban, hogy a soronkívüliség iránti kérelem beérkezését követően a vezetők áttekintik az érintett ügy állását, s a bírák indokolt esetben haladéktalanul megteszik az eljárás gyors folytatásához szükséges intézkedéseket.

A soronkívüliség iránti kérelmeknek általában nem adnak helyt akkor, ha a BÜSZ-ben megfogalmazott, kivételes indok nélkül, már a keresetlevélben megtörténik az előterjesztése. A törvény vagy OIT rendelkezés alapján soronkívüli ügyekben érkezett kérelmeknek szintén nem adnak helyt a bíróságok elnökei, de mindig megvizsgálják a konkrét esetben a soronkívüliség érvényesülését. Egyes kerületi bíróságok ítélkezésének általános időszerűsége még elvileg megalapozott esetben sem teszi szükségessé a soronkívüliség elrendelését, mert a gyors ügymenet alaphelyzetben biztosított.

A kerületi bíróságokon 2009-ben az alábbi indokok eredményezték leggyakrabban a soronkívüliség iránti kérelmek pozitív elbírálását: lakhatási problémák, kiskorú veszélyeztetettsége, ingatlanra vonatkozó végrehajtás elkerülése, egyébként folyamatban lévő végrehajtási eljárás, az ügyfél rossz egészségi állapota, kiélezett családi konfliktus, családjogi perekben az ellenfél erőszakos magatartása.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság elnöke valamennyi kérelmezett esetben elrendelte a soronkívüli eljárást, mert a munkaügyi, társadalombiztosítási perek jellemzően mélyen érintették az ügyfelek egzisztenciáját.

Általános összegzésként megállapítható, hogy a helyi bíróságaink elnökei megfelelő rendszert működtettek az elrendelt soronkívüliségek tényleges érvényesülésének rendszeres követésére is.

7. A panaszügyintézés gyakorlata

A Fővárosi Bíróság kollégiumaihoz, kerületi bíróságokhoz és a Fővárosi Munkaügyi Bírósághoz érkezett panaszok 2009. évi megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza:

A panaszok számának alakulása 2001. óta

<i>Év</i>	<i>Érkezett:</i>	<i>Igazgatási jogkörben vizsgálható</i>	<i>Alaptalan</i>	<i>Alapos</i>
2009.	915	49	340	148
2008.	897	394	263	131
2007.	1082	457	339	118
2006.	928	417	338	79
2005.	883	325	246	79

<i>Év</i>	<i>Érkezett:</i>	<i>Igazgatási jogkörben vizsgálható</i>	<i>Alaptalan</i>	<i>Alapos</i>
2004.	826	391	326	65
2003.	737	364	282	82
2002.	645	360	254	106
2001.	433	179	128	51

A 2009. évben érkezett panaszok száma 2 %-kal haladta meg az előző év érkezését, viszont 2007-hez képest 18,2 % csökkenést mutat. Sajnálatos tény, hogy az alapos panaszok száma 2008. évhez viszonyítva 12 %-kal emelkedett.

Az igazgatási jogkörben vizsgálható panaszok száma 2009. évben 25,1 %-kal növekedett.

Az alaptalan panaszok száma a 2008. évi adatokhoz viszonyítva 29,3 % emelkedést mutat.

Az alapos és az alaptalan panaszok arányának alakulása

<i>Év:</i>	Igazgatási jogkörben vizsgálható (100%)	alaptalan %	alapos %
2009.	493	69,67%	30,33%
2008.	394	66,75%	33,25%
2007.	457	74,2 %	25,8 %
2006.	417	81 %	19 %
2005.	325	75,7 %	24,3 %
2004.	391	83,4 %	16,6 %
2003.	364	77,5 %	22,5 %
2002.	360	70,6 %	29,4 %
2001.	179	71,5 %	28,5 %

Az alapos panaszok száma 2009. évben a 2008. évhez viszonyítva csak csekély (12,9 %) mértékben emelkedett, azonban annak tükrében ez igen jelentősnek tekintendő, hogy az érkezett panaszok száma 2008. évhez képest csak 2 %-kal emelkedett és az igazgatási jogkörben vizsgálható panaszoknak a 30,33-át tette ki az alapos panaszok száma. A panaszügyek intézését folyamatosan figyelemmel kísérem. Általánosságban elmondhatom, hogy vezetőtársaim nem kezelik formálisan a hozzájuk érkezett panaszokat, és sok esetben a panaszok érdemi kivizsgálása adott alapot konkrét igazgatási intézkedésekre. Egyetértünk abban, hogy a kollégákra nehezedő munkateher ellenére mindent meg kell tenni az alapos panaszra okot adó munkavégzés elkerülésére.

A panaszok **átlagos elintézési ideje 10,2 nap** volt, három esetben egy hónap volt az elintézési idő. Ennek alapján a panasz ügyintézési tevékenységünk időszerűnek minősíthető.

A több éves tendencia folytatásaként megállapítható, hogy a panaszként benyújtott beadványok jelentős része az ügy érdemére vonatkozott, illetve jogorvoslati kérelemnek volt

tekinthető. Gyakori az ugyanazon ügyfél által ugyanazon ügyben ismételt bejelentett panasz is. Valamennyi esetben az ügyfelek a beadványukra írásban választ kaptak. Az alapos panaszok esetében pedig a soron kívüli intézkedés megtételére került sor.

8. A 2009. év igazgatási feladatainak teljesítése

8.1. Fővárosi Bíróság 2009. évi munkaterve

Igazgatási tevékenységemet alapszinten a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény rendelkezései határozzák meg. Ezt egészítik ki az OIT szabályzatai, melyek általános érvényű kötelezettségeket és eljárásokat tartalmaznak. Feladataim következő szintjét az OIT egyedi – külső és belső – határozatai adják, melyek aktuális célkitűzéseket írnak elő a számomra. A Fővárosi Bíróság igazgatási tevékenységének legfontosabb feladatait az éves munkatervben ütemeztük. A 2009. évi munkatervünket néhány feladat átütemezésével rendben teljesítettük.

2010. első kerületi vezetői értekezletére átütemeztük a Fővárosi Munkaügyi Bíróság elnökének beszámolóját és az I. félévre a PKKB Perenkívüli Csoportja Tájékoztató Irodája vizsgálatának befejezését. Az igazgatási feladatok határidőnaplóját a Fővárosi Bíróság Titkársága a jelentős munkateher és a személyi változások miatt nem készítette el, összeállítása folyamatban van.

A 2009. évi munkaterv teljesítéséből kiemelem, hogy minden kerületi vezetői értekezleten és az operatív értekezleteken is napirend volt az ítélkező tevékenység mutatóinak elemzése, kitérve a munkateher, az időszerűség és a minőségi mutatók alakulására. A 144/2008. OIT határozat alapján központi forrásból bíróságunkon végrehajtott létszámemelés felelősségét a Fővárosi Bíróság teljes vezetői kara átérzi és minden lehetséges igazgatási eszközzel törekszünk arra, hogy ez a jelentős „befektetés” valóban pozitívan befolyásolja a fővárosi elsőfokú munkateher alakulását. A többletlétszám betöltése a 2009. évi létszámgazdálkodásunk központi kérdése volt, és minden operatív értekezleten álláshelyre bontva követtük a betöltés alakulását.

A 2009. évi munkatervi feladatok között jelentős hangsúlyt kaptak a vezetői beszámolók. Ebben az évben a Budai Központi Kerületi Bíróság, a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság elnöke számolt be igazgatási tevékenységéről, s 2008-ról átütemezett munkatervi feladatként a PKKB elnöke is elkészítette tájékoztatóját bírósága működéséről. A vezetők igazgatási beszámolóit a kötelező tartalmi elemeknek megfelelően, hűen tükrözték az egyéniségüknek megfelelő, sokszínű igazgatási tevékenységet és eszközrendszert. A beszámolók írásbeli anyagát vezetőtársaim rendelkezésére bocsátottam, ezzel is elősegítve a hatékony igazgatási módszerek megismerését és bevezetését.

A Fővárosi Bíróság, mint önálló költségvetési intézmény gazdálkodásáról adott számot a Gazdasági Hivatal Igazgatója vezetői beszámolójában. A 2600 munkatársunk szakkönyvekkel történő ellátásáért felelős Vezető könyvtáros beszámolóját a munkatervnek megfelelően szintén megtárgyalta a vezetői értekezlet.

A munkatervünk teljesített feladatai közül említenem kell az írásbafoglalási határidők tartásának éves ellenőrzését, a bírói munka igazgatási ellenőrzésére vonatkozó tapasztalatok megvitatását, és az elektronikus beléptető rendszer gyakorlatának elemzését.

A munkaterv összeállítása során törekszünk a kezelőirodák vizsgálatának folyamatos ütemezésére is. Valamennyi szervezeti egységünk tervezett irodavizsgálatot, melyet két átütemezéssel végrehajtottunk. Az irodák működésének folyamatos ellenőrzését és

korszerűsítését két szempontból is fontosnak tartom. Egyrészt az irodák pontos, szervezett, szabályszerű működése szolgáltatja az ítélkezési tevékenység láthatatlan, de annál fontosabb hátterét. Másrészt az iroda a bíróság arca, „előretolt helyőrsége”, első megjelenése az ügyfelek felé. Működésük kulturáltsága, szervezettsége meghatározó benyomást gyakorol az ügyfelekre, fontos eleme a bírósági működés megítélésének. Az irodavizsgálati anyagokból azt látom, hogy ebben vezetőtársaim egyetértenek velem és kellő hangsúlyt szentelnek az irodai tevékenység komplex vizsgálatának.

A korábbi gyakorlatnak megfelelően igazgatási tevékenységem jelentős része munkaterven kívüli, aktuális és nem tervezhető feladatokból tevődött össze.

Az egyes szervezeti egységekre lebontott legfontosabb igazgatási feladatokat az alábbiak szerint foglalom össze:

8.2. A Fővárosi Bíróság Büntető Kollégiuma

A kollégium vezetése fontos feladatának tekintette a kollégiumon belüli arányos munkateher megteremtését, melynek elsődleges eszköze a szignálási rend volt. A megyei elsőfokú hatáskörbe tartozó ügyeket a kollégiumvezető, míg a másodfokú ügyeket a helyettes szignálta. Ennek során felhasználták a kezelőiroda jelentését, a lajstromprogramot, s egy-egy nagyobb ügy kiosztása előtt személyesen is tájékoztak a bírák leterheltségéről.

A kollégium vezetése tovább folytatta az informatikában rejlő igazgatási lehetőségek kiaknázását, s ennek eredményeként – példaértékűen – a BIR-O rendszer segítségével elektronikusan kísérik figyelemmel a bírák kitűzési gyakorlatát, a soron kívüliség biztosítását, az érkezési sorrend érvényesülését, a régi ügyek kitűzését, a tárgyalási napok kihasználását. Szintén az elektronikus rendszer segítségével ellenőrzik az eljárási és az ügyviteli határidők megtartását, az érdemi határozatok írásba foglalási határidejét. A kollégiumvezető intézkedése következtében a büntető iroda továbbra is jelentést tesz az 50 napos írásbafoglalatlan ítéletekről, és egyben felhívja az érintettek figyelmét a 60 napos írásbafoglalási határidő betartására. A felterjesztési határidőket a fővárosi elsőfokú ügyekben a kezelőiroda ellenőrzi a lajstromból, a kerületi bíróságok ügyeiben jelentkező felterjesztési késedelmet, a kollégiumvezető-helyettes vizsgálja az ügyek kiosztásakor és megteszi a szükséges intézkedést.

Természetesen a fent vázolt elektronikus ellenőrzési rendszer mellett a kollégiumvezető minden indokolt esetben személyes megbeszélésekkel támogatja a bírákat a feltárt problémák kezelésében.

Kiemelem az igazgatási feladatok közül, hogy a kollégium 2009-ben is eredményesen szervezte meg az egyre bonyolultabbá váló ügyeleti rendszert. Ily módon a nyári és a téli tárgyalás nélküli időszakban is zavartalan volt a kollégium működése.

A Fővárosi Bíróság Büntető Kollégiuma külön honlappal rendelkezik és a tájékoztatási rendszerüket is elektronikus úton működtetik. A bírák a jogszabályváltozásokról, az elnöki intézkedésekről és a kollégiumot érintő egyéb eseményekről elektronikus postafiókjukon keresztül rendszeresen értesülnek.

Létrehoztak egy olyan nyomtatvány kitöltő rendszert, amely alkalmas a büntetőügyekben kiállítandó statisztikai lapok és egyéb értesítők színvonalas és elektronikus úton történő kiállítására is, ezáltal jelentősen csökkent erre fordítandó munkaidő, egyben olvashatóvá és elektronikus úton tovább feldolgozhatóvá váltak ezek adatok.

A Büntetés-végrehajtási Csoport munkavégzésének informatikai fejlesztésére is sor került. A Fővárosi Bíróság Büntetés-végrehajtási Csoportja évente több mint 10000 ügyet intéz. 2009 augusztusától a csoport áttért a gépi adatfelvételre és egy speciális számítógépes alkalmazás

készítésével jelentősen felgyorsította és megbízhatóbbá tette az adatrögzítést és szolgáltatást, ami közvetetten a bírói munkát is könnyíti. A Büntetés-végrehajtási Csoport 2010. januártól a lajstromkönyvek vezetésének gépi feldolgozására tér át.

A kollégiumvezetés a munkaterv szerint megkezdte a fővárosi elsőfokú ügyekben ítélkező bírák tárgyalási nap kihasználásának átvilágítását, mely 2010-ben fejeződik be. Eredményének különös jelentősége lesz a szakmai irányítás rövidtávú feladatainak meghatározása szempontjából.

8.3. Fővárosi Bíróság Polgári Kollégiuma

A 2009. évi munkatervben leírt igazgatási feladatokat teljesítette. Kiemelést érdemel, hogy a kollégium vezetése és tagjai közül többen aktív szakmai szerepvállalással vettek részt különböző kodifikációt előkészítő feladatokban, nemzetközi szakmai hírnevünket erősítő konferenciák programjában, külföldi szakmai delegációk tájékoztatásában.

A kollégium belső szakmai munkája is jelentős volt. Az elsőfokú bírák 2009. évben több szakmai értekezletet is tartottak, a nyilvántartási ügyekben eljáró bírák és titkárok 2009. június hó 10-i szakmai értekezletükön az egyes aktuális jogalkalmazási kérdéseket vitatták meg, a másodfokú tanácselnökeinek részvételével polgári jogi témákban önképzést szerveztek a kerületi bíróságok bírái részére. A kollégiumi üléseken kívül rendszeresen sor került szakmai egyeztetésre a társkollégiumok, illetve a kerületi bíróságok bevonásával. Élénk érdeklődés kísérte a fizetési meghagyásos eljárás változó szabályaira figyelemmel tartott szakmai konzultációt a Magyar Közjegyzői Kamarával. Számos szakmai felkérésnek tettünk eleget a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. hatálybalépésével kapcsolatos egységes alkalmazásáról.

A 2009-es év legfontosabb igazgatási feladata volt az első fokon ítélkező bírák 2008-ban kialakított, önálló csoportjának stabilizálása. Az OIT határozata alapján a kollégium számára biztosított 10 fős bírói létszámemelés 2009. májusában ténylegesen megkezdte a munkát. Az új bírák referádájának feltöltése, munkafeltételeik megszervezése olyan kiemelt nehézségű feladat volt, mely méltó kihívást jelentett a csoport új vezetésének. Az aktuális feladat a csoport vezetésének személyi stabilizálása, valamint a bírák szakmai támogatásának erősítése. Az utóbbit különösen indokolják a csoportban bekövetkezett jelentős személyi változások, valamint az, hogy az új bírának gyorsan és hatékonyan kell alkalmazkodniuk a minőségi és mennyiségi szempontból is jelentősebb munkateherhez.

Az év legkritikusabb igazgatási problémáját a fővárosi elsőfokú kezelőiroda jelentette. A 2008/2009. telén végzett igazgatási vizsgálatot követően felkért új vezető nem tudta megfelelően átlátni és megszervezni az iroda munkáját. Ennek következtében súlyos problémák merültek fel a lajstromozásban, az illetékbélyegek értéktelenítésében, az ügyfélfogadás működésében, az iratok és utóiratok hollétével kapcsolatban. A vezető személyében 2009. novemberében ismét változás történt, jelenleg a hiányosságok, problémák feltárása és napi megoldása van folyamatban. A kollégium egész vezetése számára kiemelt célfeladatként jelöltem meg a tényleges helyzet maradéktalan feltárását és a biztonságos, szabályozásnak teljes körűen megfelelő irodai működés megteremtését.

8.4. Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma

A Kollégium a 2009. évi munkatervét nagy részében teljesítette, az eshetőleges kereseti kérelem bírói gyakorlatáról szóló vizsgálatot 2010. évre ütemeztük át.

Az alaphelyzet nem változott: a kollégium munkaterhe jelentős, a gazdasági ügyek szakmai és mennyiségi szempontból is folyamatos kihívást jelentenek. A felszámolási ügyek változatlanul súlypontot képviselnek a kollégium működésében.

A kollégium vezetése 2009-ben több olyan igazgatási intézkedést vezetett be, melynek célja az egyedi szakmai-munkaszervezési problémák időben történő felismerése és kezelése, s így módon az ítélkezés időszerűségének javítása.

A kollégiumvezető elrendelte, hogy a bírák minden olyan tárgyalási napon felvett jegyzőkönyvet, amelyen négynél kevesebb ügy került kitűzésre, kötelesek a kollégiumvezető számára megküldeni. Ennek indoka egyrészt az ellenőrzés egyszerűbbé tétele, mert a tárgyalási jegyzőkönyvekből egyértelműen megállapítható, hogy indokolt volt-e a kevesebb kitűzés és megvalósult-e a tárgyalási nap optimális kihasználása, másrészt a bíró motiválása a tárgyalási napok teljesebb kihasználására.

Ugyanígy elrendelésre került az 5 éven túli ügyek esetén is a tárgyalási jegyzőkönyv egy példányának leadási kötelezettsége. A bírák mindkét kötelezettségnek eleget tettek és a tárgyalási napok kihasználása is megfelelő volt.

Az elmúlt évben a vezetés hónapról-hónapra figyelemmel kísérte a befejezésen túl a halasztások számát és azok indokoltságát is, és a fenti információk birtokában rendszeres személyes, szakmai támogatást nyújt az érintett bíráknak.

A kollégium vezetése a tárgyalási ügyek intézésében tevékenyen részt vett. Megjegyzendő, hogy a kísértékű perek szabályainak 2009. január 1-jei változásával a tárgyalásos elintézés szerepe csökkent és a jövőben még inkább csökkenni fog, ami lehetővé teszi a magasabb arányú befejezést.

Az elmúlt év során hasonlóan az előző évekhez, a legnagyobb problémát a felszámolási eljárások állandó emelkedése okozta. 2009. év folyamán 10590 ügy érkezett és 8145 ügy fejeződött be. 2010. január 1-jén 13422 ügy volt folyamatban. Ahhoz, hogy a határidők túllépése ne érje el a kritikus pontot és ez ne vezessen a panaszok robbanásszerű emelkedéséhez, a 144/2008. (IV. 9.) számú OIT határozat segítségével felállítottunk egy titkári és egy ügyintézői csoportot, akik a beérkező felszámolási kérelmeket dolgozzák fel. Ideális esetben 10 fő kizárólag az új kérelmekkel foglalkozik, melyhez 4 fő leíró rendeltünk. Ahhoz, hogy az új csődeljárási szabályok teljesítése a csoport működését ne nehezítse még tovább, a csődeljárásokat egyelőre a vezetés intézi, egy ügyintéző közreműködésével.

A Gazdasági Kollégium részeként működő Cégbíróságon az egyszerűsített elektronikus eljárás bevezetésével megkezdődött a bírói munkateher érzékelhető átstrukturálódása. Felkérésemre a Gazdasági Kollégium vezetője 2009. végén áttekintette a cégbírósági folyamatokat és a munkateher alakulását. A szükséges intézkedések megfogalmazása és végrehajtása 2010-re áthúzódó feladatot jelentenek.

8.5. Fővárosi Bíróság Közigazgatási Kollégiuma

A 2009. évi munkatervünket maradéktalanul teljesítette a kollégium szakmai és igazgatási szempontból egyaránt. Ez különösen jelentős értékkel bír, hiszen a 2009. év több olyan változást hozott a kollégium életében, melyek kezelése intenzív igazgatási tevékenységet, s a munkatársak részéről komoly tűrőképességet igényelt.

A statisztika elemzésére egész évben folyamatos figyelmet fordítottunk, melynek egyik legfontosabb célja a bírák egyenletes munkaterhelésének biztosítása, de az egyenletes teljesítés elvárása is. Külön figyelmet kaptak ez évben az ún. "öreg ügyek", valamint a tárgyalási napok hatékony kihasználásának és a befejezéseknek az áttekintése.

2009-ben 5 új kezdőbíró állt munkába, akiket el kellett indítani. Mindezt a kollégium költözése közepette, és az eltávozott bírák után maradt sok átszignált aktával. Ezért a kollégiumvezetés ismét napirendre tűzte a kezdőbírók ún. "kiszvizsgálatát", melyet folyamatosan végeztek.

Igazából 2009-es évben sikerült elérni azt, hogy a kollégiumon belül széles körben teret nyert az egymással való elektronikus kapcsolattartás. A honlap használata beépült a napi munkavégzésbe, és gyorsan elérhető széleskörű adatbázist nyújt. A kollégiumot immáron a háromféle módon történő anonimizálás, és a várhatóan érkező elektronikus ügyintézés is érinti, tehát a munkatársak informatikai felkészültségét fokozatosan fejleszteni kell. Az informatikai területet "felügyelő" kollégiumvezető-helyettes eltávozása után ezt a feladatot a csoportvezető-helyettes bíró vette át.

Az év meghatározó feladata volt a kollégium új épületbe költöztetése a zavartalan működés biztosítása mellett, miközben az új helyszínen még rövid ideig jelentős felújítási munkálatok folytak. Az új elhelyezés a szakmai munkát, az ítélkezést kétségtelenül segítette, hiszen a munkakörülmények sokat javultak. Ez remélhetően kompenzálta azt a többletmunkát, amivel a szervezeti egység teljes átköltöztetése és az új tárgyi feltételek maradéktalan kialakítása együtt járt. (Pl. az irodai dolgozóknak a saját postázással vagy az "anyaépülettel" való kapcsolattartással vannak a korábbiakon túli feladatai, míg a vezetői ügyintézésbe be kellett vezetni a kettős iktatást, illetve a kollégiumvezetői titkárság lát el számos olyan személyügyi ill. munkaügyi feladatot, amely korábban központilag volt megoldva. Mindez persze egyrészt időigényes, másrészt egy másfajta munkaszervezést igényel.

Össességében a kollégium eredményes évet zárt, s a költözéssel együtt képes volt az időszerség mutatók javítására is.

8.6. Pesti Központi Kerületi Bíróság

A Pesti Központi Kerületi Bíróság működését az elmúlt esztendőben alakító körülmények közül – mint legjelentősebbeket – azt a bírói fluktuációt emelem ki, amely az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 144/2008. (VI.9.) számú határozatának végrehajtása nyomán alakult ki, másodsorban pedig a nemperes ügyszak változatlanul, egész éven át jellemző, kiemelkedően nagy munkaterhét.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság bírói létszámmozgása az elmúlt hat év tükrében (2003-2009, 2004 évet nem számítva) jelentős volt, ezen belül kiemelendő a 2003., 2008, és a 2009. év. Az elmúlt esztendőben összesen 36 tanács cserélt gazdát a polgári és büntető ügyszakban összesen, amely megközelítőleg 5700-6000 polgári és büntető peres ügy átszignálását jelentette. Az elmúlt hat év során a bírói létszámmozgás 142 tanácsot érintett, az utolsó három évben 69 tanácsot. Ha figyelembe vesszük azt, hogy évente a polgári ügyszakban a tárgyaló tanácsok száma átlagosan 90 körül, a büntetőtanácsok száma pedig 50-60 között mozog, akkor jól látható, hogy 2003-2009. év között gyakorlatilag működő tanácsokra vetített bírói létszámunk teljes egészében kicserélődött.

2009. év bírói létszámmozgásában (36 tanács) meghaladta a Fővárosi Ítéltábla kialakítása miatt 2003. évben elért bírói létszámmozgást (33 tanács).

A bírák létszámmozgásának következménye az is, hogy 2009. évben mindkét ügyszakban jelentősen megnövekedett a kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák számaránya. Emelkedően magas a határozott időre kinevezett bírák létszáma a két nagy tagozatban, de az öt éves gyakorlatot el nem érők részesedése is jelentős. Ennek mértéke a büntető tagozatban 39, míg a polgári tagozatban 28 %. Az egyes csoportokban azonban (B.II., B.III., P.III.) e részesedési arány a 45 %-ot is meghaladja.

Nyilvánvaló az, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 2009. évben lezajlott folyamatok közvetlen hatást gyakorolnak a pertartam alakulására, az egyes tanácsok előtt folyamatban lévő büntető és polgári peres ügyek volumenére.

Annak ellenére, hogy a létszámváltozások jól előkészítetten, a Fővárosi Bíróságra történő beosztás és a tényleges ítélkezésbe való bekapcsolódás időpontjai mintegy 5 hónapos időtartamban elváltak, a jelentős létszámváltozás mégis komoly nehézségeket okozott a működésben. Ennek hatásai természetesen az elkövetkező években is még érezhetőek lesznek a sokszorososan átszignált ügyek feldolgozásakor.

A munkát nehezítette az is, hogy a tanácsokat kiszolgáló tisztviselői, írnoki létszám is jelentős fluktuációt mutatott 2009. évben, az írnoki foglalkoztatási kategóriában a 30 %-ot meghaladta az éves létszámmozgás.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság munkateljesítményét, az időszerűség alakulását – álláspontom szerint – a fenti körülmények figyelembe vételével kell értékelni.

Ennek tükrében nem tekinthető rossz eredménynek az, hogy a büntető tagozat az érkezett 9552 ügygel szemben 9136 ügyet fejezett be, így a folyamatban maradt büntetőperes ügyeink volumene (11.195) csak csekély mértékben emelkedett 2008. évhez hasonlítva (10.779).

A polgári tagozat – igen hosszú idő óta először – 2009. évben negatív mérleggel zárt, a befejezett ügyek volumene nem érte el az érkezett ügyek nagyságrendjét. 31.207 polgári, gazdasági peres ügy érkezése mellett a tagozat 29.432 peres ügyet fejezett be, így a folyamatban lévő polgári, gazdasági peres ügyeink száma 18.052 volt. Ez a büntető tagozathoz viszonyítottan jelentősebb hátralékképződést eredményez, amely elsősorban a Gazdasági Csoportban megnövekedett ügyérkezésnek köszönhető. A polgári és gazdasági peres érkezés alakulását alapvetően a nemperes ügyszak hátralékfeldolgozása befolyásolta. 2009. szeptember 1. napjától igen jelentős fogalmazói és titkári munkaerő került beosztásra a Bajza utcában és a Varsányi Irén utcában működő szervezeti egységeinkbe, a hátralékfeldolgozás nagymértékben felgyorsult. Ez a hatás közvetlenül megjelenik a polgári peres csoportok, elsődlegesen a Gazdasági Csoport peres érkezésének alakulásában.

2006. év óta a nemperes ügyek dinamikus növekedésével küzd a Pesti Központi Kerületi Bíróság, a növekedés mögött elsősorban a fizetési meghagyásos ügyek robbanásszerű érkezésnövekedése áll. 2009. évben 144.555 polgári és gazdasági nemperes ügy érkezett a Pesti Központi Kerületi Bíróságra, amely a korábbi esztendőhöz képest némi csökkenést jelent. A csökkenés okaként egyértelműen a 2009. augusztus 1. napjával hatályba lépett új illetékességi szabály törvénybe iktatását látom, s emellett természetesen az alávetéses illetékesség kapcsán kialakított új szabályozás is közvetlen hatást gyakorol érkezésünkre. Fontos megemlíteni azt, hogy 2009. szeptember 1. napjával jelentősen megnövelt fogalmazói, titkári létszámunk, továbbá az egyetemi hallgatók változatlan foglalkoztatása mellett a gazdasági és polgári nemperes területeken sikerült időszerű ügyintézészt biztosítanunk a korábbi 1 év jelentős hátralékképződéséhez képest. Az érkezett ügyekhez viszonyítva jelentősen több nemperes ügyet fejezett be a gazdasági és a polgári tagozat, 170.346-ot. A folyamatban maradt ügyeink száma mindössze 16.572, szemben a tavalyi 42.363 polgári, gazdasági nemperes ügygel. Nagy jelentőségűnek tartom azt, hogy a hátralék feldolgozásával párhuzamosan 2009. szeptember 1-jétől mindkét szervezeti egységünkben folyamatosan biztosítani tudtuk és tudjuk a fizetési meghagyások törvényi határidőn belül történő kibocsátását. A létszám jelentős növelése mellett az ügyintézés hatékony felgyorsulását eredményezte a korszerű informatikai program bevezetése is.

Fizetési meghagyásos ügyünk 2009. évben 134.227 db érkezett, mellyel szemben 159.757 befejezés áll. A parkolási társaságok 2009. évben összesen 44.393 fizetési meghagyásos eljárást indítottak a Pesti Központi Kerületi Bíróságon, amely mennyiség is csökkent érkezést jelent már 2008. évhez viszonyítva. 2008. évben a 60.000-ret meghaladta a parkolási társaságok által benyújtott fizetési meghagyásos ügyek nagyságrendje.

Igen nagy munkaterhet jelentett 2009. évben a Pesti Központi Kerületi Bíróság Végrehajtási Csoportjában megjelenő egyre nagyobb ügyérkezés. Az elmúlt évek során az ügyérkezés folyamatosan növekedett, 2009. évben 52.776 végrehajtási ügy érkezett, melynek feldolgozásával a csoport nem tudott maradéktalanul lépést tartani. Az említett ügymennyiséggel szemben 41.062 ügyet fejezett be szervezeti egységünk, így a hátralék, a folyamatban maradt ügyek száma jelentősen növekedett 2008. évhez viszonyítottnan.

A polgári és büntetőperes tagozatok időszerűségi mutatója 2009. évben nem javult, annak ellenére, hogy jelentős mennyiségben fejeztünk be kiemelten hosszú pertartamú ügyet. A polgári tagozatban 257, a büntető tagozatban pedig 326 öt éven túl folyamatos peres ügyet fejeztünk be, mely a korábban bemutatott bírói létszámmozgások tükrében nem elhanyagolható eredmény.

A bíróság időszerűségi mutatóinak jövőbeni javítása alapcélkitűzésünk, azonban fontosnak tartom megjegyezni azt, hogy 2009. év végével a polgári peres folyamatos ügyeink 91,65 %-a, a büntető peres folyamatos ügyeink 80,4 %-a nem érte el a két éves pertartamot.

Ugyancsak figyelemre méltónak tartom azt, hogy a polgári peres ügyeink 77,47 %-a, míg a büntető peres ügyeink 52,38 %-a egy év alatti pertartamú volt 2009. év végével. A büntető tagozat az időszerűség alakulása szempontjából lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben volt az év végével, mint a polgári peres csoportok, ahol a két éven túli ügyek aránya 8,3 %. Ez az arány kedvező képet mutat, s a bírói létszám stabilizálódásával nem tartom kizártnak annak lehetőségét, hogy az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által meghatározott 5 %-os küszöb alá kerüljön 1-2 éven belül a Pesti Központi Kerületi Bíróság polgári tagozata.

2009. év kiemelt igazgatási intézkedései közé sorolom a P. IV. és Nyomozási bírói csoport feladatkörének bővülésével kapcsolatos intézkedéseket.

A jogalkotó 2009. október 1. napján léptette hatályba a 2009. évi LXXII. számú törvényt, mely a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szól. A rendkívül hevenyészett, ellentmondásokkal terhes, joghézagoktól sem mentes jogszabály igen nagy problémákat vetett föl alkalmazása során. A Pesti Központi Kerületi Bíróságon, majd a Fővárosi Bíróságon rendezett szakmai konferenciák a problémák kezelését megoldották, de a jogszabályi hiányosságokra nem tudnak teljes körben választ adni.

2009. október 1. napja után az év végéig összesen 24 távoltartásos ügy érkezett a Pesti Központi Kerületi Bíróságra. Az ügyek nemperes érkeztetése dacára komoly tárgyalási tevékenységet jelentenek, s jelentős bírói munkaterhet eredményeznek. Az ügykörbe tartozó meghallgatások általában 3-4 órát is igénybe vettek, s igen jelentős súlyú döntéseket kellett meghozni a bizonyítási eljárások befejeztével. Mindez a bírák szokásos tárgyalási/felkészülési rutinjába igen nehezen illeszthető be, hiszen a tárgyalási napok közötti időszakban kell ügyeleti rendben e feladatokat ellátni.

8.7. Budai Központi Kerületi Bíróság

A bíróság a 2009. évi munkatervét rendben teljesítette és alapvetően kiegyensúlyozottan dolgozott. A két tervezett bíróvizsgálat, a tíz tisztviselő vizsgálata és értékelése, valamint a három kezelőirodai vizsgálat időben elkészült.

Az igazgatási tevékenység kritikus pontja a Fő utcai Bny. csoport működésének biztosítása volt. A 2 fős bírói létszám 2009. november 1-jétől 3 főre növekedett, ami feszített munkavégzéssel biztosítja a feladat elláthatóságát. Az ítélezési szünetben a csoport külső segítséggel tudja ellátni a feladatokat.

2009. év folyamán hét bírói referátát kellett átszignálni és kilenc bíró kezdte meg működését. Változatlanul nagy feladatot jelentett a fizetési meghagyások további permanens emelkedése, különösen a kiadások megszervezése.

8.8. Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság:

A 2009-es év a bíróság életében nem volt mentes a személyi változásoktól. A büntető ügyszak helyzete változatlanul stabil volt, a 10 büntető bíróból mindössze egy bíró van tartósan távol szülési szabadság miatt. A változások a polgári ügyszakot érintették, ugyanis január 1-jével három bíró távozott, egy a Legfelsőbb Bíróságra, kettő a Fővárosi Bíróságra került kinevezésre. Április 1-jével egy családjogi bíró nyugállományba vonult, a munkavégzés alól 2008. december 1-jétől töltötte felmentését, egy másik családjogi bíró július 15-étől került áthelyezésre a Szegedi Városi Bírósághoz. A távozott bírák pótlását viszonylag rövid időn belül sikerült megoldani, így a 2009-es évet a polgári ügyszak teljes, tényleges ítélkező tevékenységet végző bírói karral zárta. Bár a bírák távozása és kinevezése között rövid idő telt el, tekintettel a nagyobb mozgásra, az egyes átadott referádák pertartamára ez mindenféleképpen kihatással volt. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az eltávozott kollégák kellő rutinnal rendelkeztek, azonban helyükre kezdő bírák álltak be, az egy évet alig meghaladó titkári gyakorlattal, amely nem is mindig peres gyakorlatot jelentett teljes egészében.

A bíróság titkári létszáma megfelelőnek mondható, a nem jogi munkavállalók körében nem volt jelentős a mozgás.

A statisztikai adatokat áttekintve megállapítható, hogy a büntető ügyszakban a 2008. évi 1899 üggyel szemben 2009-ben 2068 ügy érkezett, ami 8,9 %-os emelkedést mutat. A befejezések száma 10,7 %-kal 1895-ről 2099-re emelkedett. Mindkét mutató gyakorlatilag egy teljes havi érkezésnek illetve befejezésnek felel meg a korábbi évek viszonylatában. A folyamatban maradt ügyek száma 660-ról 629-re csökkent, ami 6 %-os csökkenést jelent. A folyamatban maradt ügyek közül az éven túli ügyek abszolút száma gyakorlatilag azonos az előző évvel (60 illetve 62), míg a két éven túli ügyek száma 14-ről (2,1%) 19-re (3 %) emelkedett. Míg 2008-ban a két éven túli ügyek fele újraindult ügy volt, 2009-ben ez 73,7 %-ot tett ki. 5 éven túli büntetőügy a bíróságon nincs folyamatban.

A havi átlagos érkezés büntető ügyszakban 21 volt, a befejezés pedig 22.

A polgári ügyszakban a 2008-as 5848 érkezéssel szemben az elmúlt évben 5222 ügy érkezett, ami 11 %-os csökkenést eredményezett. Visszatekintve az elmúlt évekre, megállapítható, hogy az érkezések aránya hullámzó tendenciát mutat. Az érkezéscsökkenés maga után vont a befejezés csökkenését is, 6016-tól 5552-re, ami 7,7 %-os csökkenést jelent, de látható, hogy a befejezések száma 6,3 %-kal meghaladta az érkezést. 2008-ban folyamatban maradt 2505 üggyel szemben, 2009-ben a folyamatban maradt ügyek száma 2175 volt, ami 13,2 %-os csökkenést jelentett.

Az éven túli ügyek száma 2008-hoz képest minimálisan emelkedett, 265-ről 275-re, míg a két éven túl folyamatban lévő ügyek száma 119-ről (4,7 %) 139-re (6,4 %). A két éven túli ügyekből 2008-ban 63 % volt az újraindult ügyek aránya, ez 2009-ben 59 %. Az 5 éven túli ügyek száma 16 volt, ami 0,7 %-ot jelent, amelyről – hasonlóan a két éven túli ügyekhez – külön jelentést készítettünk.

A peren kívüli érkezés 2008-hoz képest további emelkedést mutatott, 16593-ról 18111-re emelkedett (9,1 %), de ezzel együtt a befejezések száma is emelkedett, 17001-ről 18125-re (6,6 %). A 2009-ben indult fizetési meghagyásokból 9,4 % alakult át perré, tehát több mint 90 % jogerőre emelkedett.

Ez eredményezte azt, hogy a végrehajtási ügyek érkezése a korábbi évekhez hasonlóan ismét jelentősen emelkedett, a 2008-as 6174-ről 7544-re (+22,7 %), és a befejezések száma 6070-

ről 7399-re (+21,9 %) emelkedett. Ez a teljesítmény mindkét ügyszakban azért is figyelemre méltó, mert ugyanazzal a létszámmal dolgozott mindkét ügyszak, mint előző évben, illetve a peren kívüli ügyszakban a kiadások gyorsítása érdekében – ami feltétele a befejezettkénti kivezetésnek – két ízben is valamennyi polgári peres jegyzőt be kellett vonni.

A bíróságon legkedvezőbb helyzetben a szabálysértési ügyszak van, mivel az érkezés az előző évhez képest 51,5 %-kal csökkent, 1642-ről 846-ra. A peres és nemperes szabálysértési ügyekben egyaránt jelentősen csökkenteni tudtuk a folyamatban maradt ügyek számát. Ezt az eredményt úgy sikerült elérni, hogy a szabálysértési peres ügyek intézésébe az év elején be kellett vonni valamennyi büntető bírót.

8.9. Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság

A bíróság munkaterhe 2009-ben is kiegyensúlyozott volt, amit alapvetően még a folyamatban lévő felújítással járó szervezési feladatok és átmeneti elhelyezési kényelmetlenségek sem befolyásoltak kedvezőtlenül. Ez a bíróság vezetésének következetes igazgatási tevékenysége mellett nagyban köszönhető a kollégák munkabírásnak és tűrőképességének. A 2009. évi munkatervben foglaltakat maradéktalanul teljesítette. Az operatív, bírói és szakmai értekezleteket, az igazságügyi alkalmazottak és ülnökök értekezleteit a tervezett időpontban megtartották. A bírói vizsgálatok lezajlottak, egy Fővárosi Bíróságra beosztott bíró kivételével.

A szabadságolási terv, a készenléti és ügyeleti beosztás határidőben elkészült, a munkavédelmi szemléket megtartottuk, a 2010. évi munkaterv előkészítése megtörtént. Négy tisztviselő értékeléséből három alkalmas, egy kiválóan alkalmas eredménnyel zárult. Az iratok selejtezése, a levéltárban őrizendő iratok átszállítása a terv szerint lezajlott. Nagy- és kisértékű eszközök, berendezési tárgyak selejtezését, leltározását, utóbbit a könyvtári könyvek vonatkozásában is elvégezték. A könyvtár az új épületbe – zárható elhelyezésben – átkerült.

Külön szervezési feladatokat jelentett és jelent – az építkezés kapcsán kialakult helyzetből adódóan – épületek közötti iratszállítás, irattározás, a kezelő irodákkal történő kapcsolattartás megoldása és ezek ellenőrzése, továbbá a tárgyalótermek és a dolgozószobák külön helyiségben történő elhelyezéséből adódó gondok megoldása.

8.10. Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság

A 2009. év legfontosabb igazgatási feladatai között szerepelt a különösen hosszú ideje folyamatban lévő ügyek intézésének felgyorsítása, s ezzel összefüggésben a két éven túli (ezen belül főként a 4 évet meghaladó) ügyek folyamatos intézésének rendszeres ellenőrzése, különösen a polgári ügyszakban.

Az eljárási és ügyviteli határidők megtartása szempontjából kiemelt szerepet kapott az írásbafoglalási és felterjesztési határidők betartásának állandó ellenőrzése (elsődlegesen az elektronikus nyilvántartás igénybevételeivel), a felterjesztéseknél minden egyes érintett irat igazgatási vezető által történő személyes ellenőrzése.

Hangsúlyosnak tartotta a bíróság vezetése az adminisztratív feladatok teljesítésének ellenőrzését, ennek keretében az irodavizsgálatok alapos végrehajtását, a jelentősen megnövekedett mennyiségű peres és peren kívüli iratok megfelelő tárolásának megoldását, valamint a peren kívüli és végrehajtási kiadók munkájának átszervezését.

Az adminisztratív feladatok ellenőrzése során a bíróság vezetése módot talált a pénztárellenőrzésekre, az ellátmánykezelés ellenőrzésére, a ki- és beadókönyvek ellenőrzésére is.

8.11. A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság

A bíróság elnöke 2009. évben is teljesítette a Fővárosi Bíróság munkatervében számára meghatározott, illetve a saját munkatervében szereplő feladatokat, a büntető kezelőiroda irattározási gyakorlatának 2010. évre történő átütemezése kivételével.

Folyamatosan, a havi statisztikai záraskor, illetve alkalmasszerűen, pl. panaszok elbírálása kapcsán került sor a bírói munka igazgatási ellenőrzésére, amely ellenőrzések eredményeit bírói értekezleten vitatták meg.

2009-ben öt bíró vizsgálatát végezte el az elnök és helyettese.

Az elmúlt évben mindkét ügyszakban jelentős személyi mozgás volt. Két új polgári bíró és egy büntetőbíró került kinevezésre, áthelyezéssel két titkárt kapott a bíróság és egy saját fogalmazó is titkári kinevezést kapott. További 4 fogalmazó kezdte meg tanulását a bíróságon. Öt tisztviselő, illetve írnok nyugdíjazása miatt megürült álláshelyeket áthelyezés útján töltötték be. Az Iasz. 52. §-a alapján 2009. évben négy tisztviselő munkáját vizsgálták, illetve értékelték, közülük kettő végrehajtási ügyintéző.

8.12. Fővárosi Munkaügyi Bíróság

A 2009. évi munkaterv alapján az ellenőrzéseket elvégezték, az értékeléseket megtartották. A kisbírók vizsgálata helyett heti rendszerességgel csoportos konzultációra került sor.

A 2009. év legújabb igazgatási problémája a felrendelt bírók munkájának a szétszórása volt, az arányos munkateher elosztás biztosítása mellett. A bíróság vezetése a felrendelések és a személyi változások miatt a tárgyévben nagyobb mértékben vett részt az ítélkezésben. Ezzel együtt a szokott alaposággal, következetességgel és kreativitással szervezték a bíróság működését.

Speciális igazgatási intézkedés volt az automatikus ügykiosztás bevezetése, a titkos ügykezelési szabályzat, a pénztárszabályzat módosítása. Az ellenőrzések elsősorban a határidők betartására vonatkoztak.

8.13. A bíróvizsgálatok szervezése

Korábbi gyakorlatomnak megfelelően külön pontban számolok be a bírói tevékenység értékelésével kapcsolatos feladatok teljesítéséről. Ezt két szempontból is fontosnak tartom. Egyrészt azért, mert ez az igazgatási feladat jelenti a bírák ítélkező tevékenységének legszélesebb spektrumú, egyénre lebontott elemzésének lehetőségét, természetesen a bírói függetlenség elvének tiszteletben tartása mellett. A másodfokú ítélkezési gyakorlat jogalkalmazást orientáló hatása mellett a bíróvizsgálatok tartalma és megállapításai befolyásolják leginkább bíránk munkavégzési stílusát, módszereit, közvetetten az ítélkező tevékenység szakmai színvonalát és időszerűségét is.

Másik szempontból a feladat jelentőségét az adja, hogy folyamatos, jelentős nagyságrendű szervezési és érdemi feladatot jelent bíróságunk számára. Mindezek alapján vezetői tevékenységem kezdetétől ügyelek arra, hogy az értékelésekbe személyesen – kivételesen az elnökhelyettesek közreműködésével – is érdemben bekapcsolódjak, egyedileg megismerve és értékelve valamennyi fővárosi bíró munkáját.

2009-ben 22 határozott időre kinevezett bíró tevékenységét értékelését ütemeztük, ebből egy fő időközben áthelyezésre került a Pest Megyei Bíróságra, egy bíró ismételt határozott időre szóló kinevezést kapott, mert tényleges gyakorlati ideje nem érte el a 18 hónapot, s egy bíró alkalmatlanságának megállapítására (s ebből következően bírói tisztség alóli felmentésére) került sor.

Határozatlan időre kinevezett bíránk közül 49 fő bírói munkájának értékelése történt meg 2009-ben, közülük 31 bíró kapott kiválóan alkalmas minősítést.

Összességében a Fővárosi Bíróságon 2009-ben 71 bírói munkájának értékelését végeztük el. Ez 31 fővel kevesebb, mint 2008-ban, de a következő években – a határozott időre kinevezett bírák létszámára figyelemmel - várhatóan növekedni fog az értékelések száma.

8.14. A Fővárosi Bíróság Belső Ellenőrzési Osztálya

Az Osztály 2009. évi ellenőrzési terve a belső ellenőrzésre vonatkozó hatályos szabályozásnak megfelelően készült el. Az ellenőrzési terv alapján az Osztály az alábbi vizsgálatokat folytatta le az év folyamán:

- Az FB és a területén működő bíróságok által elvégzett selejtezés vizsgálata. A szervezeti egységekre kiterjedő vizsgálatról készített jelentés hasznos információt szolgáltatott a Fővárosi Bíróság e tárgykörben készítendő stratégiai tervéhez.
- A Fővárosi Bíróság 2008. évi költségvetési beszámolójának ellenőrzése, melynek záró megállapítása szerint a gazdálkodásról készített mérleg és beszámoló megalapozott, analitikus nyilvántartással alátámasztott.
- Az ellenőrzés vizsgálta a Pesti Központi Kerületi Bíróságon zajló felújítást, s megállapította, hogy a PKKB belső felújításának megvalósításához 2008-ben történt közbeszerzések, beszerzések megfelelően, szabályszerűen zajlottak le. A közbeszerzési eljárások az előkészítéstől a megvalósulásig - írásban dokumentáltak.
- A FBGH-ban a bűnjelkezelés folyamatának vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a bűnjelek kiadásának folyamatát a külső és belső szabályozásnak megfelelően végzik. A jogerős végzések végrehajtása folyamatosan, rövid határidővel, szervezetten történik. A bűnjelek leltározásával foglalkozó szabályzatok (a Bűnjelkezelési Szabályzat, a Leltárkezelésről szóló FB szabályzat) közötti összhangot meg kell teremteni.
- A gépjármű használat és elszámolás rendjének vizsgálata megállapította, hogy a gépjármű üzemeltetés rendszere megfelelően szabályozott; a gépjármű használathoz kapcsolódó elszámolások (üzemanyag, biztosítás, cégautó-adó, egyéb) szabályosan, az előírásoknak megfelelően történtek, analitikával alátámasztottak. A gépjárművek átlag életkora 5,6 év. Az öregedő gépkocsipark a fenntartási- üzemeltetési kiadások jelentős megnövekedését vonhatja maga után.
- A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság felújítása vizsgálata során megállapítást nyert, hogy dokumentációk között néhány helyen (teljesítésigazolás, összefoglaló értékelés) eltérések vannak a dátumok között, amelyek elkerülésére a jövőben több figyelmet kell fordítani minden résztvevőnek. A Magyar Államkincstár felé a szerződések bejelentése időben megtörtént, a bejelentések aktualizálása folyamatos.
- A Fővárosi Bíróságon a tárgyi eszköz gazdálkodás vizsgálatának eredménye szerint az eszközgazdálkodás szabályozása megfelelő. Különös figyelmet kell fordítani és félévenként ajánlatos ellenőrizni a megvásárolt eszközök üzembe helyezését. Optimális esetben az üzembe helyezést éven belül el kell végezni.
- Az elnöki letétkezelés vizsgálata során megállapítható volt, hogy a letétkezelésre vonatkozó jogszabályok és belső szabályzatok biztosítják a szabályszerű munkavégzést. Az elnöki letét kezelői ezen előírásoknak megfelelően tevékenykednek. Különböző okok miatt a közreműködők (ügyvédek, szakértők stb.) által kibocsátott és a FBGH által befogadott számlák nem mindig a letevő nevére szólnak. Az elnöki letét készpénzt is kezelő pénztárban végrehajtott ellenőrzés (rovancs) alapján megállapítható volt, hogy a pénztár szabályszerűen működik, a ki- és befizetések dokumentálása megfelelő.
- Az igazságügyi bevételek ellenőrzése alapján az igazságügyi bevételek kezelésének szabályozása megfelelő. A Bevételi csoporthoz történő beérkezéstől, átvételtől számított 3 munkanapon belül a nyilvántartásba vételt, a felhívások és csekkek kiküldését el kell végezni. Az ügyintézés során a szükséges intézkedéseket megteszik, de ezek sokszor csak kisebb nagyobb csúszással történnek meg. A GIIR bevételi moduljának fejlesztésével az

ügyintézési határidők jelentősen csökkenthetők lennének, mivel jelenleg a program kezelése elég nehézkes.

- A FB Informatikai Főosztály tevékenységének ellenőrzése megállapította, hogy a Főosztály tevékenysége alapvetően szabályozott. A Fővárosi Bíróság Informatikai Biztonsági Szabályzatának a megújítása szükséges, elkészítendő a Főosztály felépítését, feladatait meghatározó Ügyrend. Megfelelő nyilvántartásokat vezetnek (iktatáshoz lajstrom, eszközök nyilvántartása), A beszerzések dokumentálása megfelelő, de a teljes körű dokumentáció elkészítésének ellenőrzését meg kell oldani.
- Az Európai Unió támogatással megvalósuló pályázatok vizsgálatára különös gondot fordított az ellenőrzés. Megállapította, hogy az előkészületek során a pályázat benyújtásához szükséges dokumentumok az előírásoknak megfelelően beszerzésre és benyújtásra kerültek. Az eredményes közbeszerzési pályázat után a projekt kivitelezése megkezdődött. Az ehhez kapcsolódó számlák folyamatosan érkeznek. A számlák a projekt költségvetésének megfelelő soraira folyamatosan rögzítésre kerülnek. A FB jelenleg nem rendelkezik a FEUVE-n belül az uniós források felhasználásának gazdasági folyamataihoz kapcsolódó ellenőrzési nyomvonallal. Ennek, és az e folyamatokhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárásokra vonatkozó nyomvonal kialakítása szükséges.

A vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a Fővárosi Bíróság szervezeti egységeinél a szabályozottság alapvetően megfelelő, a részletkérdések tekintetében kiegészítések szükségesek..

8.15. A Fővárosi Bíróság Könyvtára

2009-ben jelentős személyi változások történtek, elsősorban a Fővárosi Bíróságon dolgozó munkatársak körében. 2009. december 31. napjával a Fővárosi Bíróság Könyvtárának vezetője, valamint a könyvtári feladatokat ellátó tisztviselője nyugdíjba vonult. A letéti könyvtárak közül a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróságon tevékenykedő munkatárs lett nyugdíjas, így 2009 második félévétől új kolléga látja el a könyvtári feladatokat.

8.15.1. A könyvtár gazdálkodása

A könyvtár hatékony gazdálkodásának eredményeként az előirányzat összege az előző évihez képest ~ 12 millió forinttal csökkent, mely a papíralapú kiadványok példányszámának lényeges csökkentésével, az elektronikus források széleskörű biztosításával, illetve kiadványok kedvezményes megvásárlásával valósult meg.

A megjelenő új kiadványok beszerzése folyamatosan történt. Összesen: 616 db könyv 3.651.626,- Ft-, 240 db pótlap- 3.177.971,- Ft-, 684 db folyóirat 8.204.468,- Ft, 12 db egyéb információhordozó 280.658,- Ft-, elektronikus szolgáltatás 10.166.251-Ft értékben került megvásárlásra.

8.15.2. Az állomány feltárása

Megtörtént az E-Corvina Integrált Rendszer Opacjában lévő rekordok összevetése a KisTéka integrált rendszer rekordjaival, valamint az új adatbázis rekordjainak az ellenőrzése. A KisTéka adatbázist folyamatos építését 2009-ben befejezte a könyvtár. Az újonnan beszerzett dokumentumokat az E-Corvina Integrált Rendszer katalogizálási moduljában rögzíti.

8.15.3. Állományapasztás, selejtezés

A könyvtár munkatervében megjelölt határidőre megtörtént a pótlapos kommentárok, könyvek selejtezési eljárása.

8.15.4. Állomány-ellenőrzés, leltározás

A könyvtárvezető nyugállományba vonulása miatt teljes körű állomány ellenőrzésre került sor. A hiányjegyzék, leltározási jegyzőkönyv elkészítése, jóváhagyása, a leltárkönyvekből a törölt könyvek kivezetése az ütemtervben megjelölt határidőre befejeződött.

8.15.5. Olvasószolgálat, tájékoztatás

2009-ben helyben olvasására 152 fő vette igénybe a könyvtárat. Az új könyvek kölcsönzése 570 kötet, könyvtárközi kölcsönzés száma 65 kötet volt.

FB Közigazgatási Kollégium elköltözését követően a bírák által kölcsönzött könyvek átadásra kerülnek az FB Gazdasági Kollégiuma Könyvtárába. A könyvtári szolgáltatásokról folyamatosan tájékoztatást kapnak az olvasók. (Intranetes oldalon Kisbíró c. folyóiratban)

A Könyvtár működéséből kiemelem az MBA irányításával folyó elektronikus könyvtári rendszer kialakítását, melyben a Fővárosi Bíróság könyvtára úttörő szerepet tölt be, s munkatársai konzulensként, Könyvtárunk pedig mintaértékű helyszíneként vesznek részt a programban.

8.16. A Fővárosi Bíróság 2009. évi munka-, tűz- és környezetvédelmi tevékenysége

A 2009. évi munka-, tűz- és környezetvédelmi tevékenységet az általam jóváhagyott éves munkaterv alapján végeztük, amelyhez éves pénzügyi terv is rendelkezésre állt. A Fővárosi Bíróságon főtevékenységként egy csoportvezető foglalkozik az adott munkaterületek szervezési, irányítási, ellenőrzési és végrehajtási feladataival, munkáját a kerületi bíróságokon kapcsolt munkakörben (jellemzően a gondnoki munkakört betöltők) foglalkoztatott munka- és tűzvédelmi megbízottak segítik. 2009-ban az évente ismétlődő és a szokásos ellenőrzési munkafeladatokon kívül ún. kiemelt feladatok is társultak minden területen. Ezek közül a legfontosabbak:

8.16.1. A munkavédelem területén:

A 2009. II. félévi munkavédelmi szemlékkel egyidejűleg felülvizsgálatra került a munkahelyi kockázatértékelésben megfogalmazott feladatok teljesülése, meghatároztuk a további teendőket.

Megtartásra kerültek a féléves gyakoriságú munkavédelmi szemlék, a feltárt hiányosságok javítására, pótlására ütemterv készült, amely végrehajtását személyesen ellenőriztem.

A nagymértékű számítógép használat következtében bekövetkező látásromlás miatt az idei évben is nagy számban készítették az arra jogosult munkatársaink képernyő előtti éleslátást biztosító munkaszemüveget. A munkaszemüvegek juttatási szabályzata átalakításra került, a térítési összeget anyagi okok miatt jelentősen csökkenteni kényszerültünk, azonban ez így is egy komoly tétel az éves költségvetésben.

2009-ben összesen 34 fő szenvedett balesetet, ebből 12 főnek volt munkabalesete, 22 fő szenvedett úti balesetet. Súlyos munkabaleset szerencsére az idén sem történt.

Három munkabaleset esetében került sor vizsgálatra az OEP részéről. Ebből egy esetben fizetési meghagyás kibocsátására is sor került, mely ellen a bíróság ellentmondással élt, tekintettel arra, hogy álláspontunk szerint a baleset bekövetkeztének oka a sérült munkavállaló fegyelmezetlen és figyelmetlen munkavégzése volt.

8.16.2. A környezetvédelem területén:

Elvégeztettük a saját üzemeltetésben lévő gázkazánjaink (Cégbíróság, Gazdasági Kollégium, Budai Központi Kerületi Bíróság, a Budapesti XVIII. és XIX. kerületi Bíróság) károsanyag kibocsátásának ellenőrzését és az illetékes hatóság részére történő bejelentését.

Az egyes szervezeti egységeknél keletkezett veszélyes hulladékok (elemek, akkuk, fénycsővek, nyomtató patronok, fax fóliák stb.) összegyűjtése és szakcéggel történő elszállíttatása ebben az évben is rendben megtörtént.

8.16.3. A tűzvédelem területén:

A tűzvédelmi oktatás és annak ellenőrzése új módjának beindítása miatt átdolgozásra került a FB Tűzvédelmi Szabályzata.

A munkahelyi dohányzásra vonatkozóan új szabályzatot készítettünk. Fontos módosítás, hogy a dohányzás szabályainak megszegőivel szemben fegyelmi eljárás megindítása is kezdeményezhető. Ezzel a lehetőséggel a 2009. évben nem éltünk.

A II. és III. kerületi Bíróságon a tűzjelző rendszer is kiépítésre került. A Cégbíróság csepeli irattárának épületében a behatolásjelző és az automata tűzjelző rendszer bővítése történt meg.

9. Oktatás

Az oktatásfelelős és az oktatási csoport munkájának kereteit a Fővárosi Bíróság Szervezeti és Működési Szabályzata valamint az Oktatási Szabályzat alkották 2009-ben is. A Fővárosi Bíróság a jogi és nem jogi beosztású dolgozók vonatkozásában oktatási tevékenységét oktatási és továbbképzési terv alapján végezte. Ez a terv a fogalmazóképzés mellett tartalmazza a saját szervezésű bírósági ügyviteli tanfolyamokat, a bírósági titkárok és fogalmazók részére szervezett oktatásokat és a Magyar Bíróképző Akadémia rendezvényeit is.

9.1. Fogalmazóképzés

A jövő bírói nemzedékének képzése a tárgyidőszakban is hangsúlyos része volt az oktatásnak. Bátran állíthatom, hogy hasonlóan magas résztvevői létszámú és szervezésigényű fogalmazóképzés más megyei szintű bíróságon nem működik. A feladat izgalmas, minden évben nagy érdeklődéssel várjuk az új csapatot, s igyekszünk megfelelő körültekintéssel szervezni első lépéseiket, majd ezt követően szakmai kiteljesedésüket.

2009. tavaszán 6, szeptemberében 26 új fogalmazó kezdte meg joggyakorlatát a Fővárosi Bíróságon. A központi felvételi versenyvizsgát az első, bevezető alkalom után megszokták a jelentkezők és a pályázatokat kiíró bíróságok is. A rendszer összességében jól működik, segíti a kiválasztás szakmaiságát és objektivitását. 2009-ben a Fővárosi Bíróság fogalmazói álláshelyének elnyeréséhez 110 pont fölötti pontszámra volt szükség, s átlagosan a jelentkezők nyolcadát tudtuk fogadni. A szeptembert a tavaly bevezetett „hagyomány” szerint Gólyatáborral kezdtük Pilisszentkereszten, ahol mindent megtettünk annak érdekében, hogy új fogalmazóink rövid idő alatt sokat megtudjanak bíróságunkról, megérezzék a jövő mindennapjainak atmoszféráját és az elvárások komplexitását. A gólyatábort követően kezdetét vette a tanulás, egy polgári és egy büntető ügyszakos tanulókörben. A két tanulócsoportban 2009. évben 13 témakörben 69 előadást szerveztünk, a hozzájuk tartozó beszámolókkal. örömeinkre szolgál, hogy a tanulókörökben részt vesznek a Fővárosi Ítéltábla és a Legfelsőbb Bíróság fogalmazói is. A fogalmazói kinevezés meghosszabbításának feltételeként a beszámolók 3,51-et meghaladó átlagát határoztam meg.

A korábbi fogalmazók javaslatai alapján büntető és polgári ügyszakban újdonságként tárgyalási gyakorlatot szerveztünk. A foglalkozás célja a tárgyalás vezetésével, a tárgyalótermi szituációk kezelésével kapcsolatos gyakorlati ismeretek elsajátítása és bővítése, a fogalmazók ilyen irányú készségeinek fejlesztése volt. A gyakorlatok nem nyilvánosak, elsősorban a résztvevők szakmai épülését szolgálják, de hasznosságuk megkérdőjelezhetetlen, s ily módon a jövő évek oktatási tervének is állandó részévé váltak.

9.2. Képzések a Magyar Bíróképző Akadémián

A központi - a Magyar Bíróképző Akadémia által szervezett - rendezvényeken 2009. évben 812 fővel vettünk részt, mely kb. 200 fővel haladja meg a 2008. évi adatokat. Bíráink a tanfolyamokra, konferenciákra rendszeresen kapnak előadói felkérést. Sajnos több oktatásnál az MBA nem tudta biztosítani a Fővárosi Bíróságról jelentkezők mindegyike számára a részvételi lehetőséget. Öröndetes rugalmasság volt, hogy kérésünkre a bírósági titkárok kötelező képzési moduljait az MBA megduplázta a fővárosi jelentkezők teljesítése

érdekében. 2009-ben is nagyarányúnak bizonyult a képzések lemondása, aminek meghatározó oka a munkateher nagysága, valamint az, hogy a képzéseken történő részvételeinket általában ½ évre előre kell terveznünk. A Fővárosi Bíróság 2009. évben sikeresen bekapcsolódott a Magyar Bíróképző Akadémia elektronikus jelentkezési rendszerébe. Az átállás folyamatosan történt meg és a 2009. oktatási év szeptemberétől induló képzésekre már a Fővárosi Bíróság is elektronikusan tudta benyújtani a jelentkezéseket. Természetesen ehhez a sikerhez szükséges volt a kollégák segítsége és az a komoly erőfeszítés, amellyel igyekeztek pontosan és időben „végrehajtani” a regisztrációval illetve a képzésekre történő jelentkezésekkel kapcsolatos tennivalókat és határidőket. Az MBA képzéseire a jelentkezési határidők lejárta után történő pót-jelezések illetve a lemondások, távolmaradások az elektronikus jelentkezésektől függetlenül papír alapon történnek, melyek igen nagy adminisztratív terhet rónak az oktatási csoportra. Az elektronikus jelentkezési rendszerre történő áttérésünket igen jelentős „fegyverténynek” tartom, mert a Fővárosi Bíróság belépésével vált az egész bírósági szervezetre kiterjedővé a MBA elektronikus ügyintézés. Természetesen a rendszerben még van tökéletesítési lehetőség, mert elvárásaim szerint az elektronikus jelentkezést követően a MBA is szélesebb körben élhetne az elektronikus visszajelzés és kapcsolattartás lehetőségével. Reméljük, a jövő ebben az irányba mutat.

9.3. Saját képzések

A bírósági munkához kapcsolódó szakmai irányítás a kollégiumok feladata, így elsősorban tőlük erednek a szakmai képzések is. Ugyanakkor jelentős igény mutatkozott arra, hogy elsősorban a fogalmazók és titkárok számára aktuális jogalkalmazási kérdések gyors kezelésére, illetve egységes gyakorlat kialakítására egy-egy napos saját képzéseket szervezzünk.

A Fővárosi Bíróság BÜSZ tanfolyamain - ideértve a Pesti Központi Kerületi Bíróság tanfolyamát is - 2009. évben 92 fő tett eredményes vizsgát. A Fővárosi Bíróság által szervezett oktatást kiegészítettük egy szervezetismeret és bírósági viselkedéskultúra modullal, melyben szeretnénk olyan információkat átadni kollégáink számára, amelyek elősegítik a bírósági szervezet külső megjelenésének korszerűsítését.

Törekedtünk arra, hogy a szakmai célcsoportok számára gyakorlatban használható képzéseket is szervezzünk, így 2009. január hónapban sor került a „A Polgári perrendtartás 2009. január 1. napjával hatályba lévő változásairól, különös tekintettel a fizetési meghagyásos eljárásra” című oktatásra.

Az Igazságügyi Fogalmazók Országos Egyesületének 2009. május 15-16-a közötti rendezvényén 13 fő bírósági fogalmazó és titkár vett részt.

A büntető területen gyakorlatot teljesítő, illetve az ügyszak iránt elkötelezett fogalmazóink és titkáraink részvételével a Váci Büntetés-végrehajtási Intézetbe börtönlátogatást szervezzünk 2009. decemberében.

A fogalmazói tanulókörök és az egyéb, saját képzésekre is bevezettük az ún. „elégedettségmérő” kérdőívet, melyen a képzések résztvevői az előadó munkájával kapcsolatos javaslataikat, észrevételeiket fogalmazzák meg.

9.4. Szakmai gyakorlatok szervezése

Az egyetemisták szakmai gyakorlatának, - bár nem szorosan a bírósági tevékenységhez kötődik, - jelentősége a jogászképzésben aligha vitatható. A szakmai gyakorlat sok esetben meghatározza a fiatal jogászok jövőbeli érdeklődését és a jogi hivatások valamelyike iránti elköteleződését. Ebben az évben a tavaszi és az őszi időszakokban 87 fiatal töltötte hosszabb rövidebb szakmai gyakorlatát bíróságainkon. A gyakorlatokat vezető bírák szerint ez az idő az egyetemisták számára hasznosan, az államvizsgákhoz történő felkészülést támogatva telt el.

10. A Fővárosi Bíróság külső kapcsolatai

A Fővárosi Bíróság 1999-től élen járt a bírósági munka átláthatósága és a sajtónyilvánosság megteremtése érdekében. Változatlanul igaz, hogy a Bíróság és a nyilvánosság kapcsolat rendszerének alapkérdéseit a bírósági szervezet a Fővárosi Bíróság működése során teszteli. 2009-ben néhány – a nyilvánosságot különösen érdeklő ügy kapcsán – ismét hangsúlyosan szembesültünk a jogi szabályozás hiányosságaival. Így bíróságunk rákényszerült arra, hogy gyakorlatával jogszabályok nélkül, először értelmezzen olyan problémákat, melyek háttérében alkotmányos alapelvek ütköztek. Álláspontom szerint a kihívásnak tisztességgel eleget tettünk, s kialakítottunk olyan megoldásokat, melyeket utóbb magasabb szintű bíróságok is eredményesen alkalmaztak.

10.1. Belső kommunikáció

Igyekszünk a kapcsolattartást még zökkenőmentesebbé és rendszeresebbé tenni, ezért a Sajtóosztály minden hónapban előrejelzést készít a kollégiumvezetők és bírósági elnökök részére – a rendelkezésünkre álló információk alapján – a következő két hónap várható sajtó érdeklődését kiváltó tárgyalásokról. Így lehetőség nyílik arra, hogy a sajtó érdeklődésére számot tartó ügyekben alaposabban felkészülhessünk egy-egy ügy kapcsán. Továbbra is archiváljuk a sajtó megkereséseket és a kérdésekre adott válaszokat, hogy azok utóbb is teljes egészében visszakereshetők és értékelhetők legyenek.

A Kisbíró című belső kiadványunk - mely más bíróságokhoz képest egyedülálló módon 2000. év óta havi rendszerességgel jelenik meg - a bíróság életének minden fontos belső információját tartalmazza. 2009-ben néhány hónap erejéig – elsősorban költségkímélési céllal – kizárólagosan elektronikusan jelentettük meg a Kisbíró, de a tapasztalatok azt jelezték, hogy kollégáink információhasználati szokásainak még jobban megfelel a papír alapú kiadvány, így visszatértünk ehhez a megjelenési formához.

10.2. Sajtókapcsolatok

A szerkesztőségekkel, újságírókkal folyamatos volt a kapcsolattartás. Ennek továbbfejlesztése érdekében 2009. júliusától elindítottuk a Fővárosi Bíróság honlapján a Sajtószobát. Ennek célja, hogy az újságírók szakmai munkájához háttéranyagokat biztosítsunk. Havonta Hírleveleket is összeállítunk a sajtó munkatársai részére. Októberben közepén új szóvivő is megkezdte a munkáját. Közreműködésétől a sajtóval való kapcsolattartás további javulását várom.

Novemberben és december elején két sajtó háttérbeszélgetést szerveztünk, melyen az általános elnökhelyetessel a legfontosabb nyomtatott és elektronikus médiák képviselőivel találkoztunk. A szerkesztőségek részéről egyértelmű pozitív visszajelzéseket kaptunk a háttérbeszélgetés után. A Sajtótitkárság az év során 79 közleményt adott ki. Továbbra is azt a gyakorlatot követtük, hogy a nagyobb nyilvánosságot kapott és nagyobb közérdeklődésre számot tartó ügyekben, illetve akkor adtunk ki közleményt, ha a sajtóban való megjelenés a bíróságnak is érdeke. A szükséges információkat azonban minden más esetben is biztosítjuk az újságírók részére. Ez utóbbival kapcsolatban kell megköszönnünk a bírák segítségét, akik a megkeresésekre a lehető leghamarabb választ adtak. 2009 évben 2 esetben kértünk sajtóhelyreigazítást. A pontos tájékoztatás érdekében a legnagyobb érdeklődésre számot tartó 2006-os utcai zavargásokkal kapcsolatos eljárásokat folyamatosan, naprakészen nyomon követjük és nyilvántartjuk a pontos tájékoztatás érdekében.

A sajtó képviselőit a 2009. évben a következő rendezvényekre hívtuk meg:

- 2009. április 20. Összbírói értekezlet
- 2009. november 5. Rendezvény Wiener A. Imre tiszteletére
- 2009. november 17. Sajtó-háttérbeszélgetés
- 2009. december 9. Sajtó-háttérbeszélgetés

Az alábbi eseményekre szerveztünk sajtótájékoztatót:

- 2009. április 20. Összbírói értekezlet
- 2009. október 2.a Közigazgatási Kollégium egy volt bírójának tevékenységével kapcsolatos büntető feljelentésünk.

10.3. Egyéb tevékenység

A Fővárosi Bíróság 2003 óta rendszeresen, igen nagy érdeklődés mellett vesz részt a Sziget Fesztivál munkájában.

2004. óta középiskolás diákok részére lehetőséget biztosítunk, hogy az állampolgári ismeretek oktatása mellett a gyakorlatban is megismerjék a bíróságok munkáját. A Fővárosi Bíróság bírái jogismereti előadásokat tartottak, majd a csoportok fogalmazók kíséretével megtekintették az épületet és a Fővárosi Bíróságon folyó munkát. A visszajelzések alapján elmondható, hogy az iskolák egyre nagyobb számban igénylik ezt a képzési formát és nagyon elégedettek a látogatások megszervezésével. 2009. december 1-jéig összesen 24 csoport tett látogatást a Pesti Központi Kerületi Bíróságon és a Fővárosi Bíróságon.

2009 októberében ismételt megrendezésre került a bíróságon a Polgári Igazságszolgáltatás Európa Napja, amelyen három, egyenként 100 fős iskolás csoport vett részt. A diákoknak a bíróság fogalmazói esetjátékokat és jogismereti tesztekkel készítették, a Fővárosi Bíróság sajtószóvivője pedig a kábítószer kérdéskörében tartott előadásokat.

10.4. Nemzetközi kapcsolatok

10.4.1. A Fővárosi Bíróság saját szervezésű nemzetközi kapcsolatai:

Párizsi Közigazgatási Fellebbviteli Bírósággal 2000. évben létrehozott együttműködési szerződésünk keretében 2004-től a két bíróság között bírák cseréjére került sor. A Fővárosi Bíróság Közigazgatási Kollégiumából két bíró dolgozott 1-1 hónapot Párizsban. 2007 évben új elnök kezdte meg a munkáját a Párizsi Közigazgatási Fellebbviteli Bíróságon. Bruno Martin Laprade úrral ebben az évben – októberben – került sor a korábbi szerződés megerősítésére, 2009 évben egy fővárosi bírósági titkár tett látogatást a Közigazgatási Fellebbviteli Bíróságon.

A **Berlini Landesarbeitsgerichttel** – **2000-ben** kötöttük meg az együttműködési megállapodást – való együttműködés folytatásaként **2008** novemberében Budapesten folytatták az általunk először 2003-ban szervezett munkajogi konferenciát, mely ismét nagy sikerrel zárult. Emellett a Fővárosi Munkaügyi Bíróság bírái számos más nemzetközi konferencián képviselték magukat.

A Nemzetközi Menekültügyi Bírák szervezetével (**IARLJ**) a 2004-ben megkezdett szakmai munka folytatódott. 2005. novemberében Budapesten tartotta éves konferenciáját a szervezet, a mi szervezésünkben. Ezután 2007. júniusában szerveztünk közösen továbbképzést Budapest. Ezt követően 2009 októberében ismét Budapesten szerveztük meg a szakmai továbbképzést. A résztvevők minden költségét a TAIEX fedezte az általunk készített pályázatok nyomán. A workshopon az új EU tagállamok, valamint az EU csatlakozás előtt álló országokból, Ukrajnából, a Moldáv Köztársaságból, Belarussziából, Macedóniából és Bosznia-Hercegovinából érkeztek bírák. 2009 februárjában a Fővárosi Bíróság részéről egy fő a bíróság küldöttjeként, míg további két fő saját költségén vett részt az IARLJ éves konferenciáján. Ennek eredményeként kapott felkérést a Fővárosi Bíróság a 2011-ben tartandó konferencia megrendezésére.

A 2005 év októberében **Jiangsu Tartomány Legfelsőbb Bíróságával** felvett hivatalos kapcsolat eredményeként a kínai fél meghívására, döntőleg a kínai fel költségére 2009 év áprilisában ismét ketten utaztak előadást tartani a Nanjingi Bíróképző Akadémiára.

Folytatódott a már 2000. év óta tartó **ECRF**-fel (Európai Cégregiszterek Fóruma) megkezdett munka melynek eredményeként 2010-ben Budapest lesz az ECRF éves konferenciájának házigazdája!

A Bíróképző Akadémiáról és más, külső szervezetektől érkező külföldi tanulmányutak: **2009. év december 31-ig** 22 különböző külföldi szakmai út volt, amelyre összesen 45 bíró utazott. Így kollégáink részt vettek a Bécsben, Londonban, Helsinkiben, Krakkóban, Barcelonában, Maastrichtban, Brüsszelben, Berlinben, Prágában, Szarajevóban, Varsóban, Ljubljánában, Omseniében, Liverpoolban, Stockholmban, Hágában, Koszovóban, Gdanskban, valamint Ricklinghausenben tartott különböző tanulmányutakon, illetve konferenciákon. Európai Unió pályázat révén voltak kollégáink Koszovóban, egy hosszabb tanulmányúton. A különböző utakról benyújtott úti jelentések azt tükrözték, hogy a rendezvényeken való részvételünk nemcsak a résztvevő bírának, hanem valamennyi kollégánknak hasznos, új információt jelentett. Ezeknek az utaknak egy részét a meghívó fél fedezte, de többségében az utazási költséget és aapidíjakat a Fővárosi Bíróság fedezte.

10.5. A Nemzetközi Dokumentációs Központ

10.5.1. EU Jogi Dokumentumtár

A dokumentumtár 2000. év óta működik folyamatosan - az országban egyedülállóan -, a fővárosi és a vidéki kollégák munkájának támogatása érdekében.

- Folytattuk az intraneten a Dokumentumtár adatbázisának – EU intézményrendszere, EU Bíróság esetjoga, jogszabályok, jogharmonizációs kérdések, EU jogi szakirodalom, bibliográfia, stb. – naprakész frissítését.
- Folytattuk a már gyakorlattá vált EU jogi kutatómunkát, összeállítások és fordítások készítését a bírák részéről érkező konkrét igények alapján. A fővárosból és a vidéki bíróságokról érkező konkrét megkeresésekre e-mailben küldjük el az összeállított szakmai anyagokat.
- Folytattuk a közigazgatási bírák részére az országinformációk begyűjtését, feldolgozását, fordítását és dokumentálását és a menekültügyi döntések meghozatalához szükséges szakmai anyagok elkészítését. Részt veszünk az EU országinformációs szakmai szerveződéseinek munkájában. Ezek közül a legjelentősebb az Eurasyll munkacsoporttal meglévő napi szintű kapcsolatunk.

10.6. Információs szolgálat

A Fővárosi Bíróság az ügyfelek szélesebb körű és teljesebb kiszolgálása érdekében működteti Információs Szolgálatát, melynek elsődleges feladata az ügyfelek épületen belüli tájékozódásának megkönnyítése, valamint a jogi képviselővel nem rendelkező ügyfelek számára a Bíróság határozatainak megmagyarázása, a különböző bírósági felhívások, nyomtatványok értelmezése. Az Információs Szolgálat a bírósági eljárások menetével kapcsolatban is ad jogi tartalmú tájékoztatást. A működés megkezdése óta eltelt idő egyértelműen azt bizonyítja, hogy a Szolgálat az ügyfélbarát bírósági működés szempontjából sikerágazatnak tekinthető.

Az Információs Szolgálat 2009. évben 224 napon működött. Ez alatt összesen 16145 ügyfél kereste fel, melyből 6873 ügyfél kért telefonon felvilágosítást, személyesen pedig 2249 ügyfél érdemi jogi és 7023 személy egyéb természetű tájékoztatást. Napi átlagos ügyfélforgalma

72,1 fő/nap volt. E-mailben 208 kérdést válaszolt meg. E számok az elmúlt évekhez képest valamelyest (a napi átlagos forgalom vonatkozásában 75,3 fő/nap-hoz 72,1 fő/nap) alacsonyabbak, de az Információs Szolgálat még így is tudja csökkenteni a Kezelő Irodákhoz forduló ügyfelek létszámát annak érdekében, hogy a Kezelő Irodákban az iratbeadás, illetve az iratbetekintés kulturáltabban és rövidebb várakozási idővel történhessen.

A Kezelő Irodák, illetve a kerületi bíróságok Panasz Irodáinak nyitvatartási idejéhez képest a Szolgálat nyitvatartási ideje hosszabb (minden munkanapon 8:00-tól 16:00-ig), így a Fővárosi Bíróságon még gördülékenyebb, folyamatosabb az ügyfelek tájékoztatása.

11. Az előző évi tájékoztatóval kapcsolatos OIT határozatban foglaltak végrehajtása

A 2008. évről szóló tájékoztatómat az OIT a 2009/65.(VII.7.) számú belső határozatában értékelte és két súlyponti igazgatási feladatot emelt ki:

- felkért arra, hogy a vállalt célkitűzéseimnek megfelelően továbbra is kiemelten kezeljem és kérjem számon a bírósági vezetőktől a hosszú pertartamú ügyek csökkentése érdekében hozott elnöki intézkedések betartását,
- feladatként jelölte meg, hogy kísérem figyelemmel az ítéletábrák által kirendeléssel befejezett ügyek hatását az ügyhátalék alakulására és kedvező változás esetén fontoljam meg a másodfokú tanácsokban eljáró bírák részére elsőfokú ügyek kiosztásának lehetőségét.

11.1. Az időszerűség javítása

A hosszú pertartamú ügyek 2009-ben továbbra is az igazgatási tevékenység fókuszában álltak. Számuk általános csökkentését nagymértékben megnehezítette a magas folyamatos ügyszám és a bírói karban bekövetkezett személyi változások által eredményezett jelentős számú átszignálás. A személyi változások és következményei nagyságrendjét jellemezve 2009. évben a Fővárosi Bíróság illetékességi területére 68 bírói álláshelyre írtunk ki pályázatot, ami egy átlagos bírói referádát (140 folyamatos ügy) tekintve megközelítőleg 9520 ügyet érintett. A tartósan távol lévő bíránk havi átlagos száma 2009-ben 56 fő volt, akiknek távolléte a fenti átlagos munkateherrel számolva 7840 ügyet érintett.

A fentiek tükrében úgy ítélem meg, hogy a Fővárosi Bíróság ítélezésének időszerűsége a 2 éven túli ügyek mutatóinak tükrében a kerületi bíróságokon és a másodfokú szinten javult, a fővárosi elsőfokú szinten alapvetően nem romlott.

Kiemelkedően fontosnak tartom, hogy a kerületi bíróságokon a 2 éven túli ügyek száma 2008. 12.31. és 2009. 12.31. között 5452-ről 5430-ra, 99.60%-ra csökkent. *A Fővárosi Bíróság megyei elsőfokú ítélezési szintjén pozitív eredménynek értékelem, hogy a gazdasági, közigazgatási és büntető ügyekben egyaránt csökkent a 2 éven túli ügyek száma.* A közigazgatási ügyszak a 2 éven túli ügyek 3,80% arányával az OIT által meghatározott jelentési limit alá került. *A Fővárosi Bíróság másodfokú ítélezési szintjén az időszerűségi helyzetet jónak ítélem, a 2 éven túli ügyeknek a folyamatban lévő ügyekhez viszonyított 0,22% átlagolt arányára figyelemmel.* Kiemelem, hogy munkaügyi ítélezés továbbra sem rendelkezik 2 éven túli üggyel.

Az 5 éven túli ügyek tekintetében kiemelem a Budai Központi Kerületi Bíróságot, ahol a polgári és gazdasági perekben jelentősen csökkent az 5 éven túliak száma, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróságot, ahol a gazdasági és a büntető, a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróságot és a Budapesti XVIII. XIX. Kerületi Bíróságot, ahol a gazdasági perek között nem volt 5 éven túli per 2009. végére. Fővárosi elsőfokú szinten a *közigazgatási ügyszakban és a katonai tanácsnál nincs folyamatban 5 éven túli per.* *A Fővárosi Bíróság másodfokú tanácsainál az ítélezés időszerűsége az 5 éven túli ügyek tekintetében is jelentősen javult, a munkaügyi perek kivételével valamennyi ügyszakban.* Az 5 éven túli ügyek abszolút száma

142-ről 90-re csökkent, ami a 2008. december 31-i mutató 63,38%-a. Így az 5 éven túli ügyek aránya a folyamatban maradt pereken belül 1,68%.

A fent vázolt helyzetben törekedtünk arra, hogy az igazgatásban és a szakmai irányításban rejlő további intézkedésekkel segítsük az ítélkezés időszerűségének javítását.

11.1.1. Igazgatási intézkedések

2009-ben 4 kerületi vezetői értekezletet tartottunk, s mindegyiknek kiemelt napirendje volt az időszerűség mutatóinak elemzése – az eddigi gyakorlatnak megfelelően.

- 2010. január 1. napjától elnöki intézkedéssel egységes szerkezetű perkivonat használatát rendelttem el valamennyi 2 éven túli ügyben, melyeknek folyamatos vezetését és tartalmát a szervezeti egységek vezetői kötelesek ellenőrizni. Terveim szerint 2010. végére ennek segítségével még árnyaltabb képünk lesz a hosszú pertartamot előidéző konkrét okok rendszeréről, s egyben összehasonlíthatóbbá teszi a bírák tevékenységét is. Az egységes szerkezetű perkivonatok pontosabb információt adnak az egyes okok súlyáról, előfordulási gyakoriságáról, s így célirányosabb intézkedéseket tudunk hozni.
- Intézkedésem alapján a PKKB már 2009. elejéről készíti az 5 éven túli ügyekben pertörténetet, melyet rendszeresen elemzünk a PKKB elnökével.
- Valamennyi vezetőtársam köteles figyelemmel kísérni a 2 és 5 éven túli ügyekben a tárgyalási napok kitűzését, az 5 éven túli ügyeknél a soron kívüli eljárást.
- A Büntető Kollégium 2009. és 2010. I. félévi munkatervében ütemeztük a tárgyalási napok kihasználásának és a kitűzési gyakorlatnak a célvizsgálatát.
- A Polgári Kollégium elsőfokú csoportja számára előírtam a havi 10 tárgyalási nap tartását, a többlet-napokon elsősorban a hosszú pertartamú ügyek kitűzését, valamint az 5 ügy/tárgyalási nap kitűzési átlag teljesítését.
- 2010. I. félévének végén áttekintem a titkárok foglalkoztatását és a bírói munka megsegítésébe történő bevonásuk új lehetőségeit.
- A munkateher átszuktúrálódása által adott lehetőségeket kihasználva lépéseket tervezek a bíró létszám belső átcsoportosítására, így a felkérésemre a Gazdasági Kollégium vezetője 2009. végén elvégezte a Cégbíróság működésének átvilágítását.
- A perek elhúzódsát közvetlenül előidéző bírói mulasztás miatt 4 esetben kezdeményeztem fegyelmi eljárás lefolytatását.

11.1.2. Intézkedések a szakmai irányítás köréből

Az eljárások időszerűségének javításában álláspontom szerint meghatározó szerepe van a Fővárosi Bíróság szakmai vezetésének. Az időszerűség alakulását befolyásoló okok egy részének kezelése, megoldása elődegesen szakmai kérdés.

A mulasztásokat és hibákat szankcionáló igazgatási intézkedéseket indokolt esetben természetesen megteszem, de a cél elsősorban az, hogy a bírák szakmailag maradéktalanul képesek legyenek a bonyolult, hosszabb pertartamot feltételező ügyek gyors, szakszerű kezelésére. Vezetőtársaimtól azt kértem, hogy az időszerűség kérdésében pontos, naprakész információkkal rendelkezzenek és egyénre szabott módszerekkel számolják fel a perek elhúzódsára vezető okokat. Ezt szem előtt tartva a szakmai vezetők az alábbi intézkedéseket tették és alkalmazzák folyamatosan:

- folyamatosan ellenőrzik a 60 napon túl elintézetlen ügyek, a kitűzetlen ügyeket és a tárgyalási időközre vonatkozó szabályok megtartását,
- a 2 és 5 éven túli ügyeknél ellenőrzik a határnapok kitűzését, utóbbinál a soron kívüliség megtartását is,

- a szervezeti egység nagyságától függően a csoportok, kis kollégiumok illetve a kollégiumok ülésein rendszeresen elemzik az időszerűségi problémákat és kérdéseket,
- kiemelten kezelik az egyéni időszerűségi program összeállítását azon bírák számára, akiknek referádája előregedett, egyénre szabott szakmai támogatást nyújtanak a bírónak,
- több szervezeti egységnél gyakorlat az 1 éves bírói működés utáni kis vizsgálat, a szakmai tevékenység alakulásának áttekintésére és értékelésére,
- figyelemmel kísérik a perkönyvek pontos vezetését,
- a panaszügyek vizsgálatakor és az eljárási kifogások elbírálásakor kiemelt figyelmet fordítanak az időszerűségi problémák feltárására és kezelésére,
- több szervezeti egység vezetője bekéri és átolvassa a tárgyalási jegyzőkönyvet, ha az 5 éven túli ügyet nem fejezte be a bíró, illetve ha a tárgyalási napra 4 ügynél kevesebb van kitűzve.

Összegzőképpen a Fővárosi Bíróság ítélkezésének időszerűségi helyzetét ígéretesnek tartom, megkezdődtek azok a folyamatok, melyek jelentősebb javuláshoz vezethetnek. Ennek alapvető feltétele a személyi állomány stabilitása mellett a bírák magas szintű teljesítőképessége és a vezetők által nyújtott szakmai, igazgatási támogatás. Igazgatási eszközeimmel arra fogok törekedni, hogy minden munkatársam maximális teljesítményt nyújtson.

11.2. A másodfokú tanácsok elsőfokú besegítése

Az ítélőtáblák kirendelése összesen a Büntető Kollégium 300, a Polgári Kollégium 200 peres ügyét érintette. Ez a besegítés természetesen pozitív irányban befolyásolta a Fővárosi Bíróság másodfokú munkaterhének alakulását. Az ítélőtáblák 2010. első negyedévére fejezték be az általuk átvett ügyeket. A Fővárosi Bíróság Büntető és Polgári Kollégiumában a 2009. évi jelentős bírói létszámmozgás következtében – nyugdíjazás illetve felsőbb bíróságra kerülés – több ítélkező tanács létszámának kiegészítése és stabilizálása vált szükségessé. Ebből eredően a másodfokú tanácsok elsőfokú besegítését legkorábban 2010. második félévében lehet ismét megfontolni. Jelzem azonban, hogy a másodfokú tanácsok 2008-ban általam elrendelt elsőfokú besegítése részben még most is folyamatban van.

12. A következő év legfontosabb igazgatási célkitűzései

2010-ben az igazgatás számára elsődleges feladat a 144/2008. OIT határozatban biztosított lehetőségek teljes körű kihasználása úgy az időszerűség javítása, mint a fővárosi elsőfokú munkateher csökkentése terén. A célkitűzés megvalósítása érdekében szükség lesz a fővárosi szinten működő valamennyi bíró és vezetőtársam koncentrált, még a megszokottat is meghaladó erőfeszítésére.

Általános, valamennyi ítélkezési funkciót ellátó szervezeti egység számára kiemelt feladat az időszerűségi mutatók számottevő javítása, melyet a vázolt igazgatási intézkedések következetes végrehajtásával és annak számonkérésével kívánok elérni.

Az időszerűség javításának súlypontját – az igazgatási eszközök működtetése mellett – át kell helyeznünk a szakmai irányításra és az ebben rejlő lehetőségek még hatékonyabb kihasználására. Az elhúzódó perek kérdését egyedileg, az adott ügyre és bíróra specializálva kell megoldanunk. Ebben a munkában kulcsszerepe lesz valamennyi szakmai vezetőnek, a kollégiumok vezetőitől indulva a szakmai csoportok vezetéséig.

Különleges feladata lesz a 2010. évnek a fizetési meghagyások közjegyzői hatáskörbe kerüléséből adódó ügyforgalom-változások pontos feltárása és az érintett erőforrások olyan átcsoportosítása, mely legeredményesebben szolgálja a bíróság működésének javítását. Ezzel

összefüggésben át kell tekintenünk a titkári álláshelyek elosztását és a titkári életpálya tervezhetőségének kérdését.

Éppen a 144/2008. OIT határozathoz kapcsolódik a Fővárosi Bíróság elmúlt 10 évének második legnagyobb létszám mozgása. Fontosnak tartom, hogy 2010-ben tovább stabilizáljuk a bírói és az igazságügyi alkalmazotti létszámot. Törekedni fogok a pályáztatási, kirendelési mechanizmus olyan működtetésére, mely még jobban csökkenti a bírói álláshelyek inaktív időszakát. Őszintén remélem, hogy ebben az OIT és a felsőbb szintű bíróságok is együttműködő partnerek lesznek.

A Büntető Kollégiumban befejezzük a megyei elsőfokú ügyeket tárgyaló tanácsoknál a kitűzési gyakorlat és a tárgyalási napok kihasználásának vizsgálatát. Várakozásom szerint ennek tapasztalataiból előremutató igazgatási megoldásokat tudunk megfogalmazni. Ennek előrevetítéseként a társadalom szélesebb rétegét foglalkoztató ún. kiemelt ügyek soronkívüli ügyintézését szeretnénk bevezetni egy újfajta munkaszervezéssel viszonylag rövid kitűzési határidővel, egy intenzívebb tárgyalási szakasszal, úgy hogy az ügyet tárgyaló bíró mellé fogalmazói-titkári és plusz jegyzői segítséget biztosítunk. Az ilyen ügyeket tárgyaló bírák egyéb munkaterhét csökkentenénk. 2010. február 1. napjától bevezetjük az elsőfokú tanácsoknál is a soronkívüli eljárással érintett ügyekről történő havonkénti jelentéstételt.

A Polgári Kollégiumban a következő év legfontosabb célkitűzése, az elsőfokú csoport kialakult szakmai és igazgatási keretének továbbfejlesztése az időszerű ítélkezés hatékonnyá tételé érdekében. A bíróság egészére vonatkozó célkitűzésnek megfelelően a csoport kiemelt feladata az idei évben a hosszú pertartamú ügyek számának csökkentése. A másodfokú szinten is a legfontosabb igazgatási teendők fokozott figyelmet fordítani a kitűzések és a tárgyalási napok kihasználásának fokozott ellenőrzésére. A kollégium vezetése célirányos intézkedési tervet fogalmazott meg mindkét ítélkezési szintre, melynek végrehajtását személyesen, folyamatosan figyelemmel kísérem.

A Gazdasági Kollégium legfontosabb célkitűzése szintén az időszerűség javítása. Ugyanakkor a kollégium speciális igazgatási feladata a Cégbíróságon felszabaduló bírói és igazságügyi alkalmazotti munkaerő kapacitás átcsoportosításával javítani a felszámolási ügyszak munkaterhén. Ennek a feladatnak a megoldásához mindent támogatást biztosítok a kollégium vezetése számára.

A Közigazgatási Kollégium fő célkitűzése a kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák fokozott szakmai támogatása és a kollégium megújult vezetői struktúrájának finomhangolása lesz. Szakmai téren visszatérő kihívásként jelenik meg 2010-ben a két országos választás jogorvoslati hátterének magas színvonalú biztosítása. Remélem a jogalkotás nem fogja új hatáskörrel vagy kizárólagos illetékességgel gyarapítani a kollégium feladatait, s a felsőbb bíróság utánpótlási igénye sem okoz jelentősebb személyi változást.

A Pesti Központi Kerületi Bíróságon a következő év legfontosabb igazgatási célkitűzései alapvetően három területre koncentrálnak: a perenkívüli ügyintézés átszervezése, a munkateher arányosítása, a bírák szakmai támogatása.

Kiemelt feladat a fizetési meghagyásos ügyek közjegyzői hatáskörbe kerüléséhez kapcsolódva a Perenkívüli Csoport teljes átszervezése, ami lehetővé teszi a fogalmazók, titkárok, ügyintézők új rendszerű foglalkoztatásának megvalósítását is. Szükségessé vált a büntető peres csoportok munkateher aránytalanságainak megszüntetése, a B.IV. Csoport munkaterhének további csökkentése és a polgári peres csoportok létszám- és munkaterhének arányosítása, elsődlegesen a P. I.-P. III. Csoport vonatkozásában.

A kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák magas számarányára figyelemmel hangsúlyosabbá kell tenni a perkezelési, a bizonyítási eljárás lefolytatásával kapcsolatos, a konfliktus és krízishelyzetet kezelő technikák oktatását. Az igazgatás és a szakmai irányítás közös, kiemelt

feladata a hatékonyabb, célratörőbb előkészítés és felkészülés biztosítása az érdeklődés középpontjában álló, kiemelt sajtóérdeklődéssel kísért büntető és polgári ügyeink tárgyalása során.

Saját magam számára a PKKB vonatkozásában 2010. egyik legfontosabb feladatának tartom, hogy a Fővárosi Bíróságon belüli létszámmozgatásnál törekedjek a PKKB személyügyi stabilitásának biztosítására.

A Budai Központi Kerületi Bíróságon célfeladat az éven túli ügyek száma növekedésének megállítása és a Fő utcában elhelyezett Nyomozási Csoport működéséhez szükséges személyi feltételek megszervezése.

A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság igazgatási tevékenysége 2010-ben az éven túli és a 2 éven túli ügyek időszerű intézésére koncentrál, a határozott, célravezető pervitel taktikájának és módszereinek maradéktalan, gyakorlati megvalósításával.

A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróságon elsődleges feladat, hogy az építkezésből adódó elhelyezési nehézségek ellenére az ítélkezési tevékenység főbb mutatói ne romoljanak.

A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságon lehetővé válik a perenkívüli ügyintézés átszervezésével a bírák adminisztratív munkaterhének csökkentése. Az irodai működés javításának jegyében sor kerül a peren kívüli iroda átszervezésére, valamint a polgári kezelőiroda tevékenységének, teljesítményének további vizsgálatára, az ügyfélfogadás módjának és helyének átszervezésére.

A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróságon a következő év legfontosabb igazgatási célkitűzése az ügyhátralék felszámolása, az öt éven túli ügyek számának minimalizálása. Ennek elérése érdekében a bíróság elnöke fokozni kívánja a bírák kitűzési gyakorlatának ellenőrzését, a tárgyalási napok kihasználtságát, a bírák ítélkezési tevékenysége hatékonyságának növelését. Célkitűzés továbbá a bírói munka adminisztratív terheinek csökkentése is.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróságon kiemelt feladat a bírák képzésének, önképzésének a támogatása és szorgalmazása, ideértve a tárgyaláselőkészítés, a tárgyalásra való felkészülés hatékonyságát. Az igazgatási ellenőrzésben cél a több automatizmus bevezetése, abba a csoportvezető és az adatgyűjtést illetően a kezelőiroda nagyobb mértékű bevonása. A bíróság vezetése kiemelt figyelmet kíván szentelni az informatikai készségek fejlesztésének és a magasabb szintű bíróságokhoz fűződő szakmai kapcsolat erősítésének, kiemelten kezelve az ítélkezési gyakorlat egységének megteremtését és a jogalkalmazási anomáliák kiküszöbölését.

13. Központi intézkedést igénylő javaslatok

Központi intézkedést igénylő javaslataimból néhányat már a 2008. évről szóló összefoglalóban is előterjesztettem. A stratégiai jelentőségű kérdések egy részének megoldása az OIT hatáskörén kívül esik, és évek óta kísérőjelensége bíróságunk működésének.

- Változatlanul meghatározónak tartom a jogalkotásban történő szemléletváltást, az alkalmazhatóbb jog feltételeinek megteremtését, ami elsősorban az állampolgár és csak másodsorban a jogalkalmazó érdeke. Ez számomra – többek között – azt jelenti, hogy a jogalkotó a bírósági hatáskört érintő jogszabályokat előzetesen egyeztesse a bírósági szervezettel, s az észrevételeinket kellő súllyal vegye figyelembe. További feltétel lenne a hatáskör növekedés és soronkívüli, vagy rövid határidős eljárások bevezetése esetén a végrehajtási feltételrendszer komoly áttekintése. A magasabb szintű jogszabályok végrehajtására időben meghozott végrehajtási rendelkezések segítenék a jogalkalmazó felkészülését és az új intézmények zökkenőmentes alkalmazását (pl. távoltartás, elektronikus cégeljárás). Kerülni kellene az ún. „rejtőzködő jogalkotást”, amikor előzetes jelzés nélkül, a cím alapján irrelevánsnak tűnő jogszabályban keletkezik új bírósági feladat.

- Ismételten felvetem a bírósági hatáskörök és illetékességek szabályozásának két aspektusát. Polgári ügyekben a helyi bíróságok 5 millió forintos hatásköre a kisértékű ügyekhez közelíti az általános hatáskört, a hatáskör szociológiai és gazdasági háttérétől teljes mértékben eltávolodva. Javaslatom minimum 10 millió forintos értékhatárig növelni a helyi bíróságok általános hatáskörét. Másik javaslatom az alávetéses illetékesség kikötésének törvényi korlátozása, különös tekintettel a közüzemi és egyéb nagyvételű szolgáltatók által a fogyasztóval kötött szerződésekre. Ezek a blanketta szerződések a szolgáltatók kényelmi szempontjait indokolatlanul előtérbe helyezve hozzák a fogyasztót – választási lehetőség nélkül – hátrányos helyzetbe, s egyben befolyásolhatatlanul aránytalanná teszik a bíróságok munkaterhének alakulását is. Ezzel a jogszabályi korlátozással jelentős mértékben csökkenthető lenne a dömpingszerű ügyérkezés, arányosabban oszlana el a bíróságok között.
- Változatlanul elkötelezett vagyok a bírói munka adminisztratív terheinek csökkentése iránt, a fogalmazói, titkári, ügyintézői foglalkoztatási struktúra átalakításával. Álláspontom szerint a fizetési meghagyásos eljárások közjegyzői hatásköréhez kapcsolódva megkerülhetetlenné válik a fogalmazói, titkári és ügyintézői létszám országos elosztásának és leghatékonyabb foglalkoztatásának áttekintése.
- Az adminisztratív munkateher csökkentésének másik lényeges eszköze az informatikai támogatás. Szeretném megismételni a BIIR, továbbfejlesztésére vonatkozó 2008. évi javaslatomat, kiegészítve az anonimizáló modul továbbfejlesztésére vonatkozó kéréssel. Változatlanul központi intézkedést igényel a bírósági iratok elektronikus archiválásának problematikája és az európai együttműködési csoportosulások nyilvántartását kiszolgáló program kifejlesztése.
- Megfontolásra javaslok néhány változtatást a bírósági szervezet létszámmozgatással kapcsolatos ügyintézési technikájában. A bírák más bíróságra „kipróbálás” céljából történő kirendelésének maximális időtartama 3 hónap legyen, ennek lejártá előtt mindig történjen végleges döntés az álláshelyről (pályázat kiírása vagy a bíró visszakerülése). A bíráink másik bíróságra pályázat kiírásával történő áthelyezésére ténylegesen csak olyan időpontban kerüljön sor, amikor a bíró eredeti álláshelye is pályáztatással ténylegesen betölthető.

Tisztelt Összbírói Értekezlet! A 2009. évi eredményeinket összefoglalva változatlanul meggyőződésem (és az adataink is ezt mutatják), hogy az időszerű ítélkezés érdekében a bírák az elvárt követelményeknek megfelelően mindent megtesznek az országos átlagos bírói munkaterhet lényegesen meghaladó teljesítményükkel. Ezért mind nekik, mind pedig valamennyi vezető munkatársamnak, az igazságügyi alkalmazottaknak, ezúton is kifejezem köszönetem és nagyrabecsülésem.

Budapest, 2010. április 16.

Dr. Gatter László